

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการใช้และความต้องการสารนิเทศของนักวิจัย
สาขาไทยศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถาม ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้นำเสนอ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ตารางที่ 1-2

ตอนที่ 2 การใช้และความต้องการสารนิเทศ ตารางที่ 3-27

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สารนิเทศ และข้อเสนอแนะ ตารางที่ 28-33

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

สถาบันที่ให้การสนับสนุนการวิจัย	จำนวนนักวิจัยที่ส่ง แบบสอบถามกลับคืน	ร้อยละ
- สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	34	11.11
- สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	56	18.30
- สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อ พัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล	39	12.75
- สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร	61	19.93
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	116	37.91
รวม	306	100

ตารางที่ 2 จากการส่งแบบสอบถามไปยังประชากร และได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเป็นจำนวนทั้งสิ้น 306 ชุดนั้น เมื่อพิจารณาตามสถาบันพบว่า นักวิจัยที่ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาเป็นนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 จากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 18.30 จากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 12.75 จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 19.93 และจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 37.91

ตอนที่ 2 การใช้และความต้องการสารนิเทศของนักวิจัยสาขาไทยศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าสนใจในตอนนี้ ประกอบด้วย

1. การใช้และความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศ
2. การใช้และความต้องการรูปแบบของสารนิเทศ
3. การใช้และความต้องการภาษาของสารนิเทศ
4. การใช้และความต้องการด้านอายุของสารนิเทศ
5. การใช้และความต้องการแหล่งสารนิเทศ

ปรากฏรายละเอียดดังนี้

1. การใช้และความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศ

นักวิจัยสาขาไทยศึกษามีการใช้และความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ภูมิปัญญา ศาสนา/ความเชื่อทางศาสนา สังคมไทย : ครอบครัว ชุมชน ชนบท ปัญหาสังคม การทำมาหากิน/อาชีพ การเมือง/การปกครอง เศรษฐกิจ กฎหมาย การศึกษา ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์ การแพทย์และสมุนไพรไทยโบราณ เทคโนโลยีพื้นบ้าน/เครื่องมือเครื่องใช้ อาหารและโภชนาการ สถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม หัตถกรรม เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน ดนตรีไทย การละคร/นาฏศิลป์ กีฬา/นันทนาการ วรรณกรรม/วรรณคดี ภูมิศาสตร์ ชนชาติไทย ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย และชีวประวัติบุคคลสำคัญ ทั้งในประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับไทย ทั้งนี้เป็นการเรียงลำดับสาขาวิชาต่าง ๆ ตาม Dewey Decimal Classification and Relative Index. 20th ed. เพื่อความสะดวกในการนำเสนอข้อมูลและในการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ ดังปรากฏในตารางที่ 3-8 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับการ
สนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จาก 5 สถาบัน

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งใน ประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็น เรื่องเกี่ยวกับไทย)	การใช้ (N = 306)			ความต้องการ (N = 306)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ภูมิปัญญา	3.09	0.85	ปานกลาง	3.52	0.66	มาก
- ศาสนา/ความเชื่อทางศาสนา	2.84	0.82	ปานกลาง	3.17	0.75	ปานกลาง
- สังคมไทย : ครอบครัว ชุมชน ชนบท	3.22	0.84	ปานกลาง	3.57	0.63	มาก
- ปัญหาสังคม	3.09	0.85	ปานกลาง	3.47	0.66	ปานกลาง
- การทํามาหากิน/อาชีพ	2.87	0.78	ปานกลาง	3.18	0.72	ปานกลาง
- การเมือง/การปกครอง	2.91	0.79	ปานกลาง	3.22	0.67	ปานกลาง
- เศรษฐกิจ	2.82	0.80	ปานกลาง	3.14	0.74	ปานกลาง
- กฎหมาย	2.34	0.79	น้อย	2.73	0.73	ปานกลาง
- การศึกษา	2.90	0.81	ปานกลาง	3.16	0.75	ปานกลาง
- ขนบธรรมเนียมประเพณี	3.27	0.75	ปานกลาง	3.57	0.61	มาก
- ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์	2.66	0.86	ปานกลาง	2.81	0.79	ปานกลาง
- การแพทย์/สมุนไพรไทยโบราณ	2.16	0.75	น้อย	2.62	0.77	ปานกลาง
- เทคโนโลยีพื้นบ้าน/เครื่องมือ เครื่องใช้	2.88	0.83	ปานกลาง	3.21	0.81	ปานกลาง
- อาหาร/โภชนาการ	2.13	0.74	น้อย	2.52	0.88	ปานกลาง

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งในประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับไทย)	การไร้ (N = 306)			ความต้องการ (N = 306)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- สถาบันธรรม	2.33	0.97	น้อย	2.69	0.94	ปานกลาง
- ประติมากรรม	2.09	0.89	น้อย	2.35	0.93	น้อย
- จิตรกรรม	2.13	0.87	น้อย	2.41	0.90	น้อย
- หัตถกรรม	2.34	0.86	น้อย	2.65	0.96	ปานกลาง
- เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน	2.51	0.91	ปานกลาง	2.83	0.86	ปานกลาง
- ดนตรีไทย	2.07	0.84	น้อย	2.54	0.93	ปานกลาง
- การละคร/นาฏศิลป์	2.05	0.88	น้อย	2.43	0.96	น้อย
- กีฬา/นันทนาการ	2.07	0.73	น้อย	2.37	0.77	น้อย
- วรรณกรรม/วรรณคดี	2.56	0.86	ปานกลาง	2.78	0.87	ปานกลาง
- ภูมิศาสตร์	2.40	0.79	น้อย	2.73	0.81	ปานกลาง
- ชนชาติไทย	2.65	0.79	ปานกลาง	2.98	0.88	ปานกลาง
- ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย	2.68	0.89	ปานกลาง	2.72	0.88	ปานกลาง
- ชีวิตประวัติศาสตร์สำคัญ	2.70	0.81	ปานกลาง	2.96	0.88	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า เนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการไร้ คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27-2.51$) มี 16 สาขาวิชา 5 ลำดับแรก ได้แก่ วัฒนธรรมนิยมประเพณี สังคมไทย ภูมิปัญญา ปัญหาสังคม และการเมือง/การปกครอง สำหรับ

เนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40-2.05$) มี 11 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การละคร/นาฏศิลป์

เมื่อวิเคราะห์ถึงความต้องการสารนิเทศ พบว่า นักวิจัยมีค่าเฉลี่ยความต้องการสารนิเทศเนื้อหาต่าง ๆ สูงกว่าการใช้ทุกสาขาวิชา โดยนักวิจัยมีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57-3.52$) 3 สาขาวิชา ได้แก่ สังคมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี และ ภูมิปัญญา ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ ที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47-2.52$) มี 20 สาขาวิชา สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อย

($\bar{X} = 2.43-2.35$) มี 4 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ประติมากรรม

เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้กับระดับความต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่ักวิจัยมีระดับการใช้และระดับความต้องการสอดคล้องกัน ยกเว้น สาขาวิชาที่นักวิจัยมีการใช้ใน ระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในระดับมาก ได้แก่ ภูมิปัญญา สังคมไทย และ ขนบธรรมเนียมประเพณี และสาขาวิชาที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย แต่มีความต้องการใน ระดับปานกลาง ได้แก่ กฎหมาย การแพทย์/สมุนไพรไทยโบราณ อาหาร/โภชนาการ สถาปัตยกรรม หัตถกรรม ดนตรีไทย และภูมิศาสตร์

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับ
การสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งใน ประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็น เรื่องเกี่ยวกับไทย)	การใช้ (N = 34)			ความต้องการ (N = 34)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ภูมิปัญญา	3.17	0.84	ปานกลาง	3.63	0.59	มาก
- ศาสนา/ความเชื่อทางศาสนา	2.97	0.97	ปานกลาง	3.23	0.76	ปานกลาง
- สังคมไทย : ครอบครัว ชุมชน ชนบท	3.17	0.77	ปานกลาง	3.46	0.65	ปานกลาง
- ปัญหาสังคม	2.74	0.81	ปานกลาง	3.00	0.75	ปานกลาง
- การทํามาหากิน/อาชีพ	2.74	0.77	ปานกลาง	2.97	0.77	ปานกลาง
- การเมือง/การปกครอง	3.40	0.87	ปานกลาง	3.46	0.65	ปานกลาง
- เศรษฐกิจ	2.91	0.97	ปานกลาง	3.23	0.83	ปานกลาง
- กฎหมาย	1.97	0.74	น้อย	2.40	0.55	ปานกลาง
- การศึกษา	2.60	0.76	ปานกลาง	2.83	0.70	ปานกลาง
- ขนบธรรมเนียมประเพณี	3.23	0.76	ปานกลาง	3.40	0.76	ปานกลาง
- ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์	2.14	0.79	น้อย	2.26	0.84	น้อย
- การแพทย์/สมุนไพรไทยโบราณ	1.88	0.85	น้อย	2.29	0.97	น้อย
- เทคโนโลยีพื้นบ้าน/เครื่องมือ เครื่องใช้	2.63	1.02	ปานกลาง	2.77	1.02	ปานกลาง

ตารางที่ 4 (ต่อ)

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งในประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับไทย)	การใช้ (N = 34)			ความต้องการ (N = 34)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- อาหาร/โภชนาการ	1.91	0.84	น้อย	2.51	1.15	ปานกลาง
- สถาปัตยกรรม	2.54	1.20	ปานกลาง	2.80	1.09	ปานกลาง
- ประติมากรรม	2.09	0.87	น้อย	2.40	0.93	น้อย
- จิตรกรรม	2.20	1.04	น้อย	2.54	1.02	ปานกลาง
- หัตถกรรม	2.23	1.15	น้อย	2.54	1.10	ปานกลาง
- เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน	2.20	0.95	น้อย	2.49	1.00	น้อย
- ดนตรีไทย	2.03	1.05	น้อย	2.40	1.07	น้อย
- การละคร/นาฏศิลป์	2.00	0.86	น้อย	2.31	0.92	น้อย
- กีฬา/นันทนาการ	1.91	0.81	น้อย	2.14	0.83	น้อย
- วรรณกรรม/วรรณคดี	2.26	0.73	น้อย	2.46	0.73	น้อย
- ภูมิศาสตร์	2.43	0.80	น้อย	2.54	0.77	ปานกลาง
- ชนชาติไทย	2.69	0.85	ปานกลาง	3.14	0.93	ปานกลาง
- ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย	2.60	0.90	ปานกลาง	3.09	0.84	ปานกลาง
- ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญ	2.83	0.77	ปานกลาง	3.03	0.91	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า เนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย สูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40-2.54$) มี 14 สาขาวิชา 5 ลำดับแรก ได้แก่ การเมือง/การปกครอง ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา สังคมไทย และศาสนา/ความเชื่อทางศาสนา สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.43-1.91$) มี 13 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ อาหาร/โภชนาการ และกีฬา/นันทนาการ

เมื่อวิเคราะห์ถึงความต้องการสารนิเทศ พบว่า นักวิจัยมีค่าเฉลี่ยความต้องการสารนิเทศเนื้อหาต่าง ๆ สูงกว่าการใช้ทุกสาขาวิชา โดยนักวิจัยมีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) 1 สาขาวิชา ได้แก่ ภูมิปัญญา ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ ที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46-2.51$) มี 17 สาขาวิชา สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.49-2.14$) มี 8 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ กีฬา/นันทนาการ

เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้กับระดับความต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่นักวิจัยมีระดับการใช้และระดับความต้องการสอดคล้องกัน ยกเว้น สาขาวิชาที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในระดับมาก ได้แก่ ภูมิปัญญา และสาขาวิชาที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย แต่มีความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ กฎหมาย อาหาร/โภชนาการ และ ภูมิศาสตร์

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับ

การสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัย

ธรรมศาสตร์

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งในประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับไทย)	การใช้ (N = 56)			ความต้องการ (N = 56)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ภูมิปัญญา	3.23	0.88	ปานกลาง	3.35	0.90	ปานกลาง
- ศาสนา/ความเชื่อทางศาสนา	2.53	1.03	ปานกลาง	2.70	0.95	ปานกลาง
- สังคมไทย : ครอบครัว ชุมชน ชนบท	3.47	0.49	ปานกลาง	3.65	0.48	มาก
- ปัญหาสังคม	3.53	0.60	มาก	3.71	0.46	มาก
- การทํามาหากิน/อาชีพ	3.35	0.76	ปานกลาง	3.41	0.69	ปานกลาง
- การเมือง/การปกครอง	3.47	0.69	ปานกลาง	3.65	0.59	มาก
- เศรษฐกิจ	3.41	0.69	ปานกลาง	3.59	0.49	มาก
- กฎหมาย	2.70	0.57	ปานกลาง	2.94	0.54	ปานกลาง
- การศึกษา	2.94	0.87	ปานกลาง	3.12	0.83	ปานกลาง
- ขนบธรรมเนียมประเพณี	2.70	0.89	ปานกลาง	3.29	0.75	ปานกลาง
- ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์	2.00	0.91	น้อย	2.23	0.73	น้อย
- การแพทย์/สมุนไพรไทยโบราณ	1.76	0.54	น้อย	2.05	0.72	น้อย
- เทคโนโลยีพื้นบ้าน/เครื่องมือ เครื่องใช้	2.94	0.99	ปานกลาง	3.12	0.96	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งในประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับไทย)	การใช้ (N = 56)			ความต้องการ (N = 56)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- อาหาร/โภชนาการ	1.88	0.47	น้อย	2.23	0.88	น้อย
- สถาปัตยกรรม	2.06	0.99	น้อย	2.29	1.01	น้อย
- ประติมากรรม	1.70	0.82	น้อย	1.94	1.00	น้อย
- จิตรกรรม	1.70	0.89	น้อย	2.05	0.99	น้อย
- หัตถกรรม	2.06	1.21	น้อย	2.24	1.21	น้อย
- เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน	2.18	1.09	น้อย	2.41	1.08	น้อย
- คนตรีไทย	1.76	0.94	น้อย	2.23	1.11	น้อย
- การละคร/นาฏศิลป์	1.88	0.96	น้อย	2.29	1.23	น้อย
- กีฬา/นันทนาการ	1.71	0.57	น้อย	2.17	0.78	น้อย
- วรรณกรรม/วรรณคดี	2.35	1.02	น้อย	2.59	0.91	ปานกลาง
- ภูมิศาสตร์	2.23	0.94	น้อย	2.67	0.79	ปานกลาง
- ชนชาติไทย	2.05	0.87	น้อย	2.53	1.09	ปานกลาง
- ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย	2.35	1.08	น้อย	2.82	1.04	ปานกลาง
- ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญ	3.11	0.96	ปานกลาง	3.29	0.89	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า เนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) มี 1 สาขาวิชา ได้แก่ ปัญหาสังคม ส่วนเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47-2.53$) มี 11 สาขาวิชา 5 ลำดับแรก ได้แก่ สังคมไทย การเมือง/การปกครอง เศรษฐกิจ การทำมาหากิน/อาชีพ และภูมิปัญญา สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41-1.70$) มี 11 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ประติมากรรม และจิตรกรรม

ส่วนความต้องการเนื้อหาสารนิเทศ พบว่า นักวิจัยมีค่าเฉลี่ยความต้องการสารนิเทศเนื้อหาต่าง ๆ สูงกว่าการใช้ทุกสาขาวิชา โดยนักวิจัยมีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71-3.59$) 4 สาขาวิชา ได้แก่ ปัญหาสังคม สังคมไทย การเมือง/การปกครองและ เศรษฐกิจ ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ ที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41-2.53$) มี 12 สาขาวิชา สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41-1.94$) มี 11 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ประติมากรรม

เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้กับระดับความต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่นักวิจัยมีระดับการใช้และระดับความต้องการสอดคล้องกัน ยกเว้น สาขาวิชาที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในระดับมาก ได้แก่ สังคมไทย การเมือง/การปกครอง และ เศรษฐกิจ และสาขาวิชาที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย แต่มีความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ วรรณกรรม/วรรณคดี ภูมิศาสตร์ ชนชาติไทย และชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับ

การสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อ
พัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งใน ประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็น เรื่องเกี่ยวกับไทย)	การใช้ (N = 39)			ความต้องการ (N = 39)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ภูมิปัญญา	3.00	0.96	ปานกลาง	3.40	0.71	ปานกลาง
- ศาสนา/ความเชื่อทางศาสนา	2.86	0.80	ปานกลาง	3.13	0.81	ปานกลาง
- สังคมไทย : ครอบครัว ชุมชน ชนบท	3.13	1.02	ปานกลาง	3.53	0.80	มาก
- ปัญหาสังคม	2.87	0.95	ปานกลาง	3.20	0.65	ปานกลาง
- การทำมาหากิน/อาชีพ	2.60	0.95	ปานกลาง	3.07	0.77	ปานกลาง
- การเมือง/การปกครอง	2.80	0.74	ปานกลาง	3.27	0.56	ปานกลาง
- เศรษฐกิจ	2.33	1.07	น้อย	2.87	0.88	ปานกลาง
- กฎหมาย	2.00	0.63	น้อย	2.53	0.61	ปานกลาง
- การศึกษา	2.73	0.85	ปานกลาง	3.13	0.72	ปานกลาง
- วัฒนธรรมนิยมประเพณี	3.73	0.57	มาก	3.87	0.33	มาก
- ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์	3.40	0.80	ปานกลาง	3.66	0.59	มาก
- การแพทย์/สมุนไพรไทยโบราณ	2.60	0.87	ปานกลาง	2.73	0.92	ปานกลาง
- เทคโนโลยีพื้นบ้าน/เครื่องมือ เครื่องใช้	3.00	0.73	ปานกลาง	3.13	0.80	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งใน ประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็น เรื่องเกี่ยวกับไทย)	การใช้ (N = 39)			ความต้องการ (N = 39)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- อาหาร/โภชนาการ	2.47	0.80	น้อย	2.67	0.94	ปานกลาง
- สถาปัตยกรรม	1.93	0.67	น้อย	2.13	0.80	น้อย
- ประติมากรรม	1.86	0.88	น้อย	2.00	0.96	น้อย
- จิตรกรรม	1.67	0.69	น้อย	1.87	0.88	น้อย
- หัตถกรรม	2.20	0.97	น้อย	2.33	1.13	น้อย
- เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน	2.67	0.78	ปานกลาง	2.87	0.80	ปานกลาง
- คนตรีไทย	2.13	1.02	น้อย	2.47	1.02	น้อย
- การละคร/นาฏศิลป์	2.00	1.03	น้อย	2.33	1.07	น้อย
- กีฬา/นันทนาการ	1.87	0.61	น้อย	2.06	0.57	น้อย
- วรรณกรรม/วรรณคดี	2.20	0.65	น้อย	2.40	0.95	น้อย
- ภูมิศาสตร์	2.13	0.61	น้อย	2.40	0.80	น้อย
- ชนชาติไทย	3.27	0.67	ปานกลาง	3.33	0.78	ปานกลาง
- ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย	3.40	0.71	ปานกลาง	3.60	0.71	มาก
- ชีวิตประวัติศาสตร์สำคัญ	2.87	0.62	ปานกลาง	3.00	0.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า เนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.73$) มี 1 สาขาวิชา ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ส่วนเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มานกลาง ($\bar{X} = 3.40-2.60$) มี 14 สาขาวิชา 5 ลำดับแรก ได้แก่ ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์ ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ชนชาติไท สังคมไทย และ ภูมิปัญญา สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้น้อย ($\bar{X} = 2.47-1.67$) มี 12 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ จิตรกรรม

ส่วนความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศ พบว่า นักวิจัยมีค่าเฉลี่ยความต้องการสารนิเทศเนื้อหาต่าง ๆ สูงกว่าการใช้ทุกสาขาวิชา โดยนักวิจัยมีความต้องการในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.87-3.53$) 4 สาขาวิชา ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์ ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย และสังคมไทย ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ ที่นักวิจัยมีความต้องการในระดั้มานกลาง ($\bar{X} = 3.40-2.53$) มี 14 สาขาวิชา สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดั้น้อย ($\bar{X} = 2.47-1.87$) มี 9 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ จิตรกรรม

เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้กับระดับความต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่นักวิจัยมีระดับการใช้และระดับความต้องการสอดคล้องกัน ยกเว้น สาขาวิชาที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มานกลาง แต่มีความต้องการในระดั้มาก ได้แก่ สังคมไทย ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์ และชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย และสาขาวิชาที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้น้อย แต่มีความต้องการในระดั้มานกลาง ได้แก่ เศรษฐกิจ กฎหมาย และอาหาร/โภชนาการ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับ
การสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยศิลปากร

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งใน ประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็น เรื่องเกี่ยวกับไทย)	การใช้ (N = 61)			ความต้องการ (N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ภูมิปัญญา	2.89	0.78	ปานกลาง	3.11	0.83	ปานกลาง
- ศาสนา/ความเชื่อทางศาสนา	2.85	0.89	ปานกลาง	3.07	0.81	ปานกลาง
- สังคมไทย : ครอบครัว ชุมชน ชนบท	3.15	0.89	ปานกลาง	3.41	0.73	ปานกลาง
- ปัญหาสังคม	2.96	0.96	ปานกลาง	3.33	0.82	ปานกลาง
- การทำมาหากิน/อาชีพ	2.37	0.86	น้อย	2.74	0.92	ปานกลาง
- การเมือง/การปกครอง	2.67	0.76	ปานกลาง	2.92	0.77	ปานกลาง
- เศรษฐกิจ	2.62	0.77	ปานกลาง	3.03	0.79	ปานกลาง
- กฎหมาย	2.22	0.91	น้อย	2.44	0.73	น้อย
- การศึกษา	2.67	0.86	ปานกลาง	2.92	0.81	ปานกลาง
- ขนบธรรมเนียมประเพณี	3.14	0.80	ปานกลาง	3.40	0.68	ปานกลาง
- ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์	2.51	1.03	ปานกลาง	2.66	1.01	ปานกลาง
- การแพทย์/สมุนไพรไทยโบราณ	1.81	0.77	น้อย	2.44	0.83	น้อย
- เทคโนโลยีพื้นบ้าน/เครื่องมือ เครื่องใช้	2.92	0.81	ปานกลาง	3.22	0.73	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งในประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับไทย)	การใช้ (N = 61)			ความต้องการ (N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- อาหาร/โภชนาการ	2.14	0.80	น้อย	2.19	0.90	น้อย
- สถาปัตยกรรม	3.04	1.10	ปานกลาง	3.22	0.99	ปานกลาง
- ประติมากรรม	2.63	1.09	ปานกลาง	2.78	1.03	ปานกลาง
- จิตรกรรม	2.74	1.07	ปานกลาง	2.93	0.94	ปานกลาง
- หัตถกรรม	2.62	0.67	ปานกลาง	2.89	0.96	ปานกลาง
- เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน	2.26	0.92	น้อย	2.59	0.82	ปานกลาง
- ดนตรีไทย	1.85	0.75	น้อย	2.18	0.94	น้อย
- การละคร/นาฏศิลป์	1.81	0.86	น้อย	2.25	0.92	น้อย
- กีฬา/นันทนาการ	1.81	0.72	น้อย	2.40	0.87	น้อย
- วรรณกรรม/วรรณคดี	2.37	1.02	น้อย	2.74	0.84	ปานกลาง
- ภูมิศาสตร์	2.66	0.98	ปานกลาง	2.74	0.96	ปานกลาง
- ชนชาติไทย	2.33	0.94	น้อย	2.67	1.01	ปานกลาง
- ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย	2.29	0.89	น้อย	2.37	0.90	น้อย
- ชีวประวัติบุคคลสำคัญ	2.30	0.90	น้อย	2.44	0.92	น้อย

จากตารางที่ 7 พบว่า เนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย สูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.15-2.51$) มี 15 สาขาวิชา 5 ลำดับแรก ได้แก่ สังคมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี สถาบันยุติธรรม ปัญหาสังคม และเทคโนโลยีพื้นบ้าน/เครื่องมือเครื่องใช้ สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.37-1.81$) มี 12 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การแพทย์/สมุนไพร-ไทยโบราณ การละคร/นาฏศิลป์ และกีฬา/นันทนาการ

เมื่อวิเคราะห์ถึงความต้องการสารนิเทศ พบว่า นักวิจัยมีค่าเฉลี่ยความต้องการ สารนิเทศเนื้อหาต่าง ๆ สูงกว่าการใช้ทุกสาขาวิชา โดยนักวิจัยมีความต้องการซึ่งมีค่าเฉลี่ย สูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41-2.59$) 19 สาขาวิชา สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศ ที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44-2.18$) มี 8 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ดนตรีไทย

เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้กับระดับความต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่นักวิจัยมีระดับ การใช้และระดับความต้องการสอดคล้องกัน ยกเว้น สาขาวิชาที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย แต่มีความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ การทํานาหากิน/อาชีพ เพลงและการละเล่น-พื้นบ้าน วรรณกรรม/วรรณคดี และชนชาติไทย

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยการรับรู้และความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งในประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับไทย)	การรับรู้ (N = 116)			ความต้องการ (N = 116)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ภูมิปัญญา	3.13	0.83	ปานกลาง	3.83	0.87	มาก
- ศาสนา/ความเชื่อทางศาสนา	2.95	0.61	ปานกลาง	3.45	0.57	ปานกลาง
- สังคมไทย : ครอบครัว ชุมชน ชนบท	3.17	0.89	ปานกลาง	3.67	0.55	มาก
- ปัญหาสังคม	3.13	0.88	ปานกลาง	3.66	0.63	มาก
- การทำมาหากิน/อาชีพ	3.04	0.67	ปานกลาง	3.41	0.57	ปานกลาง
- การเมือง/การปกครอง	2.67	0.84	ปานกลาง	3.08	0.70	ปานกลาง
- เศรษฐกิจ	2.79	0.70	ปานกลาง	3.04	0.73	ปานกลาง
- กฎหมาย	2.45	0.86	น้อย	2.95	0.88	ปานกลาง
- การศึกษา	3.16	0.74	ปานกลาง	3.41	0.70	ปานกลาง
- ขนบธรรมเนียมประเพณี	3.46	0.70	ปานกลาง	3.75	0.52	มาก
- ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์	2.95	0.78	ปานกลาง	3.04	0.73	ปานกลาง
- การแพทย์/สมุนไพรไทยโบราณ	2.46	0.76	น้อย	3.04	0.61	ปานกลาง
- เทคโนโลยีพื้นบ้าน/เครื่องมือ เครื่องใช้	2.87	0.72	ปานกลาง	3.41	0.70	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

เนื้อหาของสารนิเทศ (ทั้งในประวัติศาสตร์และร่วมสมัยที่เป็นเรื่องเกี่ยวกับไทย)	การใช้ (N = 116)			ความต้องการ (N = 116)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- อาหาร/โภชนาการ	2.20	0.76	น้อย	2.79	0.76	ปานกลาง
- สถาปัตยกรรม	2.17	0.89	น้อย	2.75	0.87	ปานกลาง
- ประติมากรรม	2.08	0.81	น้อย	2.42	0.81	น้อย
- จิตรกรรม	2.16	0.74	น้อย	2.46	0.81	น้อย
- หัตถกรรม	2.42	0.57	น้อย	2.87	0.66	ปานกลาง
- เพลงและการละเล่นพื้นบ้าน	2.83	0.84	ปานกลาง	3.25	0.72	ปานกลาง
- ดนตรีไทย	2.33	0.68	น้อย	2.95	0.73	ปานกลาง
- การละคร/นาฏศิลป์	2.29	0.79	น้อย	2.66	0.79	ปานกลาง
- กีฬา/นันทนาการ	2.50	0.81	ปานกลาง	2.62	0.75	ปานกลาง
- วรรณกรรม/วรรณคดี	2.96	0.78	ปานกลาง	3.12	0.88	ปานกลาง
- ภูมิศาสตร์	2.42	0.64	น้อย	2.91	0.75	ปานกลาง
- ชนชาติไทย	2.88	0.66	ปานกลาง	3.20	0.70	ปานกลาง
- ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย	2.83	0.85	ปานกลาง	3.16	0.84	ปานกลาง
- ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญ	2.63	0.75	ปานกลาง	3.04	0.88	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า เนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย สูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46-2.50$) มี 17 สาขาวิชา 5 ลำดับแรก ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคมไทย การศึกษา ภูมิปัญญา และปัญหาสังคม สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45-2.08$) มี 10 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ประติมากรรม

เมื่อวิเคราะห์ถึงความต้องการสารนิเทศ พบว่า นักวิจัยมีค่าเฉลี่ยความต้องการสารนิเทศเนื้อหาต่าง ๆ สูงกว่าการใช้ทุกสาขาวิชา โดยนักวิจัยมีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83-3.66$) 4 สาขาวิชา ได้แก่ ภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคมไทย และปัญหาสังคม ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ ที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45-2.62$) มี 21 สาขาวิชา สำหรับเนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46-2.42$) มี 2 สาขาวิชา โดยสาขาวิชาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ประติมากรรม

เมื่อเปรียบเทียบระดับการใช้กับระดับความต้องการ พบว่า ส่วนใหญ่นักวิจัยมีระดับการใช้และระดับความต้องการสอดคล้องกัน ยกเว้น สาขาวิชาที่นักวิจัยมีการใช้ใน ระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในระดับมาก ได้แก่ ภูมิปัญญา สังคมไทย ปัญหาสังคม และขนบธรรมเนียมประเพณี และสาขาวิชาที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย แต่มีความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ กฎหมาย ขนบธรรมเนียมประเพณี การแพทย์/สมุนไพรไทยโบราณ อาหาร/โภชนาการ สถาปัตยกรรม หัตถกรรม ดนตรีไทย การละคร/นาฏศิลป์ และภูมิศาสตร์

2. การใช้และความต้องการรูปแบบของสารนิเทศ

นักวิจัยสาขาไทยศึกษามีการใช้และความต้องการสารนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งจำแนกเป็นวัสดุตีพิมพ์ วัสดุไม่ตีพิมพ์ และสารนิเทศที่ได้จากบุคคล ดังปรากฏในตารางที่ 9-14 ต่อไปนี้

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการรูปแบบของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จาก 5 สถาบัน

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 306)			ความต้องการ (N = 306)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ก. วัสดุตีพิมพ์						
- หนังสือและตำรา	3.77	0.51	มาก	3.91	0.28	มาก
- วารสารวิชาการ	3.59	0.59	มาก	3.76	0.41	มาก
- วารสารและนิตยสารทั่วไป	2.85	0.61	ปานกลาง	3.10	0.71	ปานกลาง
- รายงานการวิจัย	3.57	0.56	มาก	3.75	0.46	มาก
- เอกสารประกอบการประชุม/ สัมมนา	2.96	0.84	ปานกลาง	3.36	0.67	ปานกลาง
- วิทยานิพนธ์	3.30	0.69	ปานกลาง	3.50	0.59	มาก
- บรรณานุกรม	3.00	0.77	ปานกลาง	3.33	0.72	ปานกลาง
- วรรณคดี	2.65	0.91	ปานกลาง	3.07	0.83	ปานกลาง
- สารระสังเขป	2.65	0.88	ปานกลาง	3.11	0.76	ปานกลาง
- พจนานุกรม	2.85	0.77	ปานกลาง	3.02	0.72	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 306)			ความต้องการ (N = 306)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- สารานุกรม	2.91	0.74	ปานกลาง	3.11	0.73	ปานกลาง
- หนังสือรายปี	2.23	0.81	น้อย	2.49	0.60	น้อย
- หนังสือพิมพ์	3.29	0.77	ปานกลาง	3.30	0.75	ปานกลาง
- จุลสาร ข่าวสารต่าง ๆ	2.92	0.66	ปานกลาง	3.06	0.66	ปานกลาง
- กฤตภาค	2.00	0.72	น้อย	2.51	0.82	ปานกลาง
- รูปภาพ แผนที่	2.67	0.81	ปานกลาง	2.97	0.83	ปานกลาง
ข. วัสดุไม่ตีพิมพ์						
- ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์	2.54	0.82	ปานกลาง	3.09	0.80	ปานกลาง
- แผ่นเสียง/เทปเสียง	2.45	0.79	น้อย	2.91	0.81	ปานกลาง
- สไลด์	2.72	0.88	ปานกลาง	3.14	0.78	ปานกลาง
- ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช	1.81	0.78	น้อย	2.39	0.90	น้อย
- เทปแม่เหล็ก/จานแม่เหล็ก	1.46	0.74	ไม่เคยใช้	1.95	0.90	น้อย
- ต้นฉบับตัวเขียน/เอกสาร โบราณ	1.93	1.00	น้อย	2.42	1.03	น้อย
- วัตถุของจริง	2.26	0.87	น้อย	2.60	0.89	ปานกลาง
- วัตถุจำลอง/วัตถุย่อส่วน	1.85	0.77	น้อย	2.28	0.93	น้อย

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 306)			ความต้องการ (N = 306)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ค. สารนิเทศที่ได้จากบุคคล						
- ความรู้ที่ได้จากการสนทนา กับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน	3.43	0.59	ปานกลาง	3.78	0.44	มาก
- ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ ของตนเอง	3.57	0.56	มาก	3.74	0.44	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า รูปแบบของสารนิเทศในลักษณะวัสดุตีพิมพ์ที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.77-3.57$) มี 3 รูปแบบ ได้แก่ หนังสือและตำรา วารสารวิชาการ และรายงานการวิจัย โดยมีความต้องการในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.91-3.50$) 4 รูปแบบ ได้แก่ หนังสือและตำรา วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ ส่วนวัสดุไม่ตีพิมพ์ พบว่า นักวิจัยมีการใช้รูปแบบของสารนิเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72-2.54$) 2 รูปแบบ ได้แก่ สไลด์ และภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ ส่วนความต้องการนั้น นักวิจัยมีความต้องการรูปแบบของสารนิเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14-2.60$) 4 รูปแบบ ได้แก่ สไลด์ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ แผ่นเสียง/เทปเสียง และวัตถุของจริง

ในด้านสารสนเทศที่ได้จากบุคคล พบว่า นักวิจัยมีการใช้ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์
ของตนเองในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) และความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) แต่ในด้านความต้องการนั้น นักวิจัย
มีความต้องการสารสนเทศทั้ง 2 รูปแบบในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.74 และ 3.78 ตาม
ลำดับ

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการรูปแบบของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 34)			ความต้องการ (N = 34)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ก. วัสดุพิมพ์						
- หนังสือและตำรา	3.80	0.47	มาก	3.83	0.38	มาก
- วารสารวิชาการ	3.57	0.55	มาก	3.74	0.44	มาก
- วารสารและนิตยสารทั่วไป	2.86	0.54	ปานกลาง	3.03	0.70	ปานกลาง
- รายงานการวิจัย	3.66	0.58	มาก	3.74	0.50	มาก
- เอกสารประกอบการประชุม/ สัมมนา	3.17	0.65	ปานกลาง	3.34	0.58	ปานกลาง
- วิทยานิพนธ์	3.51	0.65	มาก	3.54	0.65	มาก
- บรรณานุกรม	2.89	0.82	ปานกลาง	3.06	0.75	ปานกลาง
- วรรณคดี	2.51	0.73	ปานกลาง	2.69	0.75	ปานกลาง
- สารระสังเขป	2.71	0.85	ปานกลาง	3.00	0.79	ปานกลาง
- พจนานุกรม	2.66	0.86	ปานกลาง	2.80	0.79	ปานกลาง
- สารานุกรม	2.89	0.75	ปานกลาง	3.06	0.67	ปานกลาง
- หนังสือรายปี	2.29	0.91	น้อย	2.49	0.77	น้อย
- หนังสือพิมพ์	3.11	0.75	ปานกลาง	3.11	0.82	ปานกลาง
- จุลสาร ข่าวสารต่าง ๆ	2.94	0.71	ปานกลาง	3.03	0.61	ปานกลาง

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 34)			ความต้องการ (N = 34)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- กฤตภาค	1.94	0.67	น้อย	2.29	0.78	น้อย
- รูปภาพ แผนที่	2.60	0.96	ปานกลาง	2.66	0.89	ปานกลาง
ข. วัสดุไม่ตีพิมพ์						
- ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์	2.20	1.04	น้อย	2.63	1.02	ปานกลาง
- แผ่นเสียง/เทปเสียง	2.31	1.01	น้อย	2.74	0.97	ปานกลาง
- สไลด์	2.74	0.94	ปานกลาง	2.97	0.91	ปานกลาง
- ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช	1.77	0.79	น้อย	2.37	0.86	น้อย
- เทปแม่เหล็ก/จานแม่เหล็ก	1.31	0.62	ไม่เคยใช้	1.77	0.76	น้อย
- ต้นฉบับตัวเขียน/เอกสาร โบราณ	2.37	1.17	น้อย	2.71	1.00	ปานกลาง
- วัตถุของจริง	1.91	0.87	น้อย	2.11	0.98	น้อย
- วัตถุจำลอง/วัตถุย่อส่วน	1.51	0.69	น้อย	1.83	0.84	น้อย

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 34)			ความต้องการ (N = 34)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ค. สารนิเทศที่ได้จากบุคคล						
- ความรู้ที่ได้จากการสนทนา กับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน	3.40	0.60	ปานกลาง	3.63	0.54	มาก
- ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ ของตนเอง	3.54	0.69	มาก	3.60	0.64	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า รูปแบบของสารนิเทศในลักษณะ วัสดุตีพิมพ์ที่นักวิจัยมีการใช้
ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80-3.51$) มี 4 รูปแบบ ได้แก่ หนังสือและตำรา รายงาน
การวิจัย วารสารวิชาการ และวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีความต้องการสอดคล้องกับการใช้ โดยมี
ความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83-3.54$) ใน 4 รูปแบบเช่นเดียวกัน

ส่วนวัสดุไม่ตีพิมพ์ พบว่า นักวิจัยมีการใช้รูปแบบของสารนิเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ย
สูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.74$) 1 รูปแบบ ได้แก่ สไลด์ ในขณะที่ความ
ต้องการรูปแบบของสารนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.97-2.63$)
4 รูปแบบ ได้แก่ สไลด์ แผ่นเสียง/เทปเสียง ต้นฉบับตัวเขียน/เอกสารโบราณ และ
ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์

สำหรับสารสนเทศที่ได้จากบุคคล พบว่า นักวิจัยมีการใช้ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์
ของตนเองในระดับมาก ($\bar{x} = 3.54$) และมีการใช้ความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงาน
หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$) แต่มีความต้องการในระดับมาก
ทั้ง 2 รูปแบบ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยการรับและความต้องการรูปแบบของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับ
การสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์

รูปแบบของสารนิเทศ	การรับ (N = 56)			ความต้องการ (N = 56)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ก. วัสดุตีพิมพ์						
- หนังสือและตำรา	3.76	0.54	มาก	3.82	0.38	มาก
- วารสารวิชาการ	3.71	0.46	มาก	3.76	0.42	มาก
- วารสารและนิตยสารทั่วไป	2.82	0.70	ปานกลาง	3.00	0.68	ปานกลาง
- รายงานการวิจัย	3.70	0.45	มาก	3.76	0.57	มาก
- เอกสารประกอบการประชุม/ สัมมนา	3.18	0.78	ปานกลาง	3.41	0.60	ปานกลาง
- วิทยานิพนธ์	3.64	0.47	มาก	3.70	0.45	มาก
- บรรณานุกรม	3.23	0.72	ปานกลาง	3.29	0.89	ปานกลาง
- วรรณคดี	2.82	0.92	ปานกลาง	2.94	0.99	ปานกลาง
- สารระสังเขป	2.88	0.89	ปานกลาง	3.17	0.92	ปานกลาง
- พจนานุกรม	2.52	0.77	ปานกลาง	2.70	0.66	ปานกลาง
- สารานุกรม	2.70	0.67	ปานกลาง	2.76	0.64	ปานกลาง
- หนังสือรายปี	2.17	0.70	น้อย	2.23	0.72	น้อย

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การไว้ (N = 56)			ความต้องการ (N = 56)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- หนังสือพิมพ์	3.47	0.77	ปานกลาง	3.47	0.77	ปานกลาง
- จุลสาร ข่าวสารต่าง ๆ	2.88	0.83	ปานกลาง	2.94	0.93	ปานกลาง
- กฤตภาค	2.41	0.69	น้อย	2.70	0.82	ปานกลาง
- รูปภาพ แผนที่	2.58	0.84	ปานกลาง	2.82	0.78	ปานกลาง
ข. วัสดุพิมพ์						
- ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์	2.35	0.68	น้อย	3.06	0.72	ปานกลาง
- แผ่นเสียง/เทปเสียง	2.24	0.72	น้อย	2.82	0.92	ปานกลาง
- สไลด์	2.59	0.91	ปานกลาง	2.88	0.89	ปานกลาง
- ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช	2.23	0.73	น้อย	2.70	1.01	ปานกลาง
- เทปแม่เหล็ก/จานแม่เหล็ก	1.82	1.04	น้อย	2.05	1.21	น้อย
- ต้นฉบับตัวเขียน/เอกสาร โบราณ	2.24	1.26	น้อย	2.59	1.33	ปานกลาง
- วัตถุของจริง	1.76	0.64	น้อย	2.12	0.75	น้อย
- วัตถุจำลอง/วัตถุย่อส่วน	1.53	0.77	น้อย	1.76	0.72	น้อย

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การวิจัย (N = 56)			ความต้องการ (N = 56)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ค. สารนิเทศที่ได้จากบุคคล						
- ความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.35	0.58	ปานกลาง	3.71	0.45	มาก
- ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ของตนเอง	3.41	0.59	ปานกลาง	3.59	0.49	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า รูปแบบของสารนิเทศในลักษณะวัสดุตีพิมพ์ที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.76-3.64$) มี 4 รูปแบบ ได้แก่ หนังสือและตำรา วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีความต้องการสอดคล้องกับการใช้ โดยมีความต้องการในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.82-3.70$) ใน 4 รูปแบบนี้เช่นเดียวกัน

ส่วนวัสดุไม่ตีพิมพ์ พบว่า นักวิจัยมีการใช้รูปแบบของสารนิเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.59$) 1 รูปแบบ ได้แก่ สไลด์ ในขณะที่ความต้องการรูปแบบของสารนิเทศ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.06-2.59$) 5 รูปแบบ ได้แก่ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ สไลด์ แผ่นเสียง/เทปเสียง ไม้ครีโอลัม/ไม้ครีโอลิก และต้นฉบับตัวเขียน/เอกสารโบราณ

สำหรับสารสนเทศที่ได้จากบุคคล พบว่า นักวิจัยมีการใช้ความรู้ที่ได้จาก
ประสบการณ์ของตนเอง และความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ
ด้านในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.41 และ 3.35 ตามลำดับ ในขณะที่มีความ
ต้องการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.59 และ 3.71 ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการรูปแบบของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับ
การสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อ
พัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 39)			ความต้องการ (N = 39)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ก. วัสดุตีพิมพ์						
- หนังสือและตำรา	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก
- วารสารวิชาการ	3.73	0.44	มาก	3.93	0.24	มาก
- วารสารและนิตยสารทั่วไป	3.06	0.77	ปานกลาง	3.20	0.65	ปานกลาง
- รายงานการวิจัย	3.67	0.47	มาก	3.87	0.33	มาก
- เอกสารประกอบการประชุม/ สัมมนา	2.86	0.95	ปานกลาง	3.27	0.77	ปานกลาง
- วิทยานิพนธ์	3.40	0.48	ปานกลาง	3.46	0.66	ปานกลาง
- บรรณานุกรม	3.33	0.59	ปานกลาง	3.53	0.61	มาก
- ดรรชนี	2.73	0.77	ปานกลาง	3.00	0.82	ปานกลาง
- สารระสังเขป	2.73	0.99	ปานกลาง	3.07	0.93	ปานกลาง
- พจนานุกรม	3.53	0.61	มาก	3.60	0.61	มาก
- สารานุกรม	3.40	0.71	ปานกลาง	3.46	0.62	ปานกลาง
- หนังสือรายปี	2.20	0.83	น้อย	2.53	0.72	ปานกลาง

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 39)			ความต้องการ (N = 39)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- หนังสือพิมพ์	3.40	0.71	ปานกลาง	3.47	0.61	ปานกลาง
- จุลสาร ข่าวสารต่าง ๆ	2.87	0.72	ปานกลาง	2.93	0.67	ปานกลาง
- กฤตภาค	2.00	0.73	น้อย	2.27	0.68	น้อย
- รูปภาพ แผนที่	2.73	0.67	ปานกลาง	3.00	0.73	ปานกลาง
ข. วัสดุวัสดุพิมพ์						
- ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์	2.93	0.77	ปานกลาง	3.27	0.77	ปานกลาง
- แผ่นเสียง/เทปเสียง	2.80	0.74	ปานกลาง	3.06	0.67	ปานกลาง
- สไลด์	2.67	0.69	ปานกลาง	3.13	0.71	ปานกลาง
- ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช	2.00	0.81	น้อย	2.47	0.88	น้อย
- เทปแม่เหล็ก/จานแม่เหล็ก	1.27	0.44	ไม่เคยใช้	1.73	0.99	น้อย
- ต้นฉบับตัวเขียน/เอกสาร						
โบราณ	1.73	0.77	น้อย	2.27	0.85	น้อย
- วัตถุของจริง	2.27	0.92	น้อย	2.67	0.94	ปานกลาง
- วัตถุจำลอง/วัตถุย่อส่วน	2.06	0.93	น้อย	2.40	0.95	น้อย

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 39)			ความต้องการ (N = 39)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ค. สารนิเทศที่ได้จากบุคคล						
- ความรู้ที่ได้จากการสนทนา กับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน	3.33	0.69	ปานกลาง	3.73	0.57	มาก
- ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ ของตนเอง	3.40	0.48	ปานกลาง	3.60	0.48	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า รูปแบบของสารนิเทศในลักษณะ วัสดุตีพิมพ์ที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00-3.53$) มี 4 รูปแบบ ได้แก่ หนังสือและตำรา วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย และพจนานุกรม และมีความต้องการสอดคล้องกับการใช้ โดยมีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00-3.53$) 5 รูปแบบ ได้แก่ หนังสือและตำรา วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย พจนานุกรม และบรรณานุกรม

ส่วนวัสดุไม่ตีพิมพ์ พบว่า นักวิจัยมีการใช้รูปแบบของสารนิเทศมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93-2.67$) 3 รูปแบบ ได้แก่ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ แผ่นเสียง/เทปเสียง และสไลด์ ส่วนความต้องการนั้น นักวิจัยมีความต้องการรูปแบบของสารนิเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.27-2.67$) 4 รูปแบบ ได้แก่ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ สไลด์ แผ่นเสียง/เทปเสียง และวัตถุของจริง

ในด้านสารสนเทศที่ได้จากบุคคล พบว่า นักวิจัยมีการใช้ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์
ของตนเอง และความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับ
ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.40 และ 3.33 ตามลำดับ ในขณะที่มีความต้องการในระดับมาก
โดยมีค่าเฉลี่ย 3.60 และ 3.73 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการรูปแบบของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับ
การสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 61)			ความต้องการ (N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ก. วัสดุตีพิมพ์						
- หนังสือและตำรา	3.74	0.58	มาก	3.96	0.18	มาก
- วารสารวิชาการ	3.59	0.56	มาก	3.78	0.41	มาก
- วารสารและนิตยสารทั่วไป	2.85	0.75	ปานกลาง	3.07	0.81	ปานกลาง
- รายงานการวิจัย	3.26	0.79	ปานกลาง	3.77	0.42	มาก
- เอกสารประกอบการประชุม/ สัมมนา	2.78	0.95	ปานกลาง	3.11	0.78	ปานกลาง
- วิทยานิพนธ์	2.96	0.92	ปานกลาง	3.26	0.75	ปานกลาง
- บรรณานุกรม	2.89	0.87	ปานกลาง	3.40	0.68	ปานกลาง
- วรรณคดี	2.81	0.82	ปานกลาง	3.11	0.83	ปานกลาง
- สารระสังเขป	2.30	0.76	น้อย	2.89	0.83	ปานกลาง
- พจนานุกรม	2.77	0.91	ปานกลาง	3.18	0.77	ปานกลาง
- สารานุกรม	2.85	0.93	ปานกลาง	3.29	0.85	ปานกลาง
- หนังสือรายปี	2.33	0.81	น้อย	2.67	0.81	ปานกลาง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 61)			ความต้องการ (N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- หนังสือพิมพ์	2.93	1.01	ปานกลาง	3.00	0.94	ปานกลาง
- จุลสาร ข่าวสารต่าง ๆ	2.74	0.75	ปานกลาง	2.96	0.79	ปานกลาง
- กฤตภาค	1.96	0.83	น้อย	2.37	0.86	น้อย
- รูปภาพ แผนที่	2.74	0.96	ปานกลาง	3.18	0.93	ปานกลาง
ข. วัสดุไม่มีพิมพ์						
- ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์	2.44	0.87	น้อย	2.96	0.96	ปานกลาง
- แผ่นเสียง/เทปเสียง	2.11	0.62	น้อย	2.59	0.73	ปานกลาง
- สไลด์	2.81	0.98	ปานกลาง	3.19	0.90	ปานกลาง
- ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช	1.78	0.83	น้อย	2.55	0.87	ปานกลาง
- เทปแม่เหล็ก/จานแม่เหล็ก	1.33	0.72	ไม่เคยใช้	1.85	0.70	น้อย
- ต้นฉบับตัวเขียน/เอกสาร โบราณ	1.74	0.96	น้อย	2.22	0.99	น้อย
- วัตถุของจริง	2.37	1.15	น้อย	2.70	1.21	ปานกลาง
- วัตถุจำลอง/วัตถุย่อส่วน	2.00	0.86	น้อย	2.44	1.00	น้อย

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 61)			ความต้องการ (N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ค. สารนิเทศที่ได้จากบุคคล						
- ความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.37	0.67	ปานกลาง	3.70	0.53	มาก
- ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ของตนเอง	3.66	0.67	มาก	3.85	0.36	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า รูปแบบของสารนิเทศในลักษณะวัสดุตีพิมพ์ที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.74-3.59$) มี 2 รูปแบบ ได้แก่ หนังสือและตำรา และวารสารวิชาการ โดยมีความต้องการในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.96-3.77$) 3 รูปแบบ ได้แก่ หนังสือและตำรา วารสารวิชาการ และรายงานการวิจัย

ส่วนวัสดุไม่ตีพิมพ์ พบว่า นักวิจัยมีการใช้รูปแบบของสารนิเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.81$) 1 รูปแบบ ได้แก่ สไลด์ ส่วนความต้องการนั้นนักวิจัยมีความต้องการรูปแบบของสารนิเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.19-2.55$) 5 รูปแบบ ได้แก่ สไลด์ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ วัตถุของจริง แผ่นเสียง/เทปเสียง และไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช

ในด้านสารสนเทศที่ได้จากบุคคล พบว่า นักวิจัยมีการใช้ความรู้ที่ได้จาก
ประสบการณ์ของตนเองในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) และมีความต้องการในระดับมาก
($\bar{X} = 3.85$) เช่นเดียวกัน ส่วนการใช้ความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือ
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนั้น นักวิจัยมีการใช้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) แต่มีความ
ต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการรูปแบบของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับ
การสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม
แห่งชาติ

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 116)			ความต้องการ (N = 116)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ก. วัสดุพิมพ์						
- หนังสือและตำรา	3.71	0.54	มาก	3.92	0.27	มาก
- วารสารวิชาการ	3.50	0.71	มาก	3.71	0.45	มาก
- วารสารและนิตยสารทั่วไป	2.79	0.41	ปานกลาง	3.16	0.68	ปานกลาง
- รายงานการวิจัย	3.62	0.48	มาก	3.70	0.45	มาก
- เอกสารประกอบการประชุม/ สัมมนา	2.92	0.81	ปานกลาง	3.50	0.64	มาก
- วิทยานิพนธ์	3.21	0.70	ปานกลาง	3.54	0.49	มาก
- บรรณานุกรม	2.88	0.78	ปานกลาง	3.33	0.68	ปานกลาง
- ดรรชนี	2.50	1.04	ปานกลาง	3.25	0.77	ปานกลาง
- สารระสังเขป	2.67	0.90	ปานกลาง	3.25	0.52	ปานกลาง
- พจนานุกรม	2.87	0.72	ปานกลาง	2.96	0.73	ปานกลาง
- สารานุกรม	2.88	0.66	ปานกลาง	3.08	0.76	ปานกลาง
- หนังสือรายปี	2.21	0.81	น้อย	2.50	0.95	ปานกลาง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การวิจัย (N = 116)			ความต้องการ (N = 116)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- หนังสือพิมพ์	3.41	0.64	ปานกลาง	3.38	0.63	ปานกลาง
- จุลสาร ข่าวสารต่าง ๆ	3.04	0.45	ปานกลาง	3.21	0.40	ปานกลาง
- กฤตภาค	1.83	0.68	น้อย	2.63	0.85	ปานกลาง
- รูปภาพ แผนที่	2.67	0.69	ปานกลาง	3.00	0.82	ปานกลาง
ข. วัสดุไม่มีตีพิมพ์						
- ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์	2.66	0.79	ปานกลาง	3.25	0.66	ปานกลาง
- แผ่นเสียง/เทปเสียง	2.66	0.84	ปานกลาง	3.12	0.78	ปานกลาง
- สไลด์	2.75	0.83	ปานกลาง	3.29	0.61	ปานกลาง
- ไมโครฟิล์ม/ไมโครฟิช	1.58	0.75	น้อย	2.13	0.88	น้อย
- เทปแม่เหล็ก/จานแม่เหล็ก	1.45	0.70	ไม่เคยใช้	2.08	0.81	น้อย
- ต้นฉบับตัวเขียน/เอกสาร โบราณ	1.83	0.90	น้อย	2.42	0.95	น้อย
- วัตถุของจริง	2.54	0.76	ปานกลาง	2.91	0.70	ปานกลาง
- วัตถุจำลอง/วัตถุย่อส่วน	1.96	0.67	น้อย	2.54	0.71	ปานกลาง

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รูปแบบของสารนิเทศ	การใช้ (N = 116)			ความต้องการ (N = 116)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ค. สารนิเทศที่ได้จากบุคคล						
- ความรู้ที่ได้จากการสนทนา กับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน	3.54	0.50	มาก	3.91	0.28	มาก
- ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ ของตนเอง	3.66	0.47	มาก	3.83	0.37	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า รูปแบบของสารนิเทศในลักษณะวัสดุตีพิมพ์ที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.71-3.50$) มี 3 รูปแบบ ได้แก่ หนังสือและตำรา รายงานการวิจัย และวารสารวิชาการ โดยมีความต้องการในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.92-3.50$) 5 รูปแบบ ได้แก่ หนังสือและตำรา วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารประกอบการประชุม/สัมมนา

ส่วนวัสดุไม่ตีพิมพ์ พบว่า นักวิจัยมีการใช้รูปแบบของสารนิเทศ คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54-2.75$) 4 รูปแบบ ได้แก่ สไลด์ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ แผ่นเสียง/เทปเสียง และวัตถุของจริง ส่วนความต้องการนั้น นักวิจัยมีความต้องการรูปแบบของสารนิเทศ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.29-2.54$)

5 รูปแบบ ได้แก่ สไลด์ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ แผ่นเสียง/เทปเสียง วัตถุประสงค์ของจริง และ วัตถุประสงค์จำลอง/วัตถุประสงค์ย่อย

ในด้านสารสนเทศที่ได้จากบุคคล พบว่า นักวิจัยมีการใช้ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ของตนเอง และความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงาน หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.66 และ 3.54 ตามลำดับ และมีความต้องการในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.83 และ 3.91 ตามลำดับ

3. การใช้และความต้องการภาษาของสารนิเทศ

นักวิจัยสาขาไทยศึกษามีการใช้และความต้องการสารนิเทศภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ดังปรากฏในตารางที่ 15 ต่อไปนี้

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการภาษาของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จาก 5 สถาบัน

ภาษาของสารนิเทศ	การใช้			ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
<u>5 สถาบัน (N = 306)</u>						
- ไทย	3.90	0.36	มาก	3.96	0.21	มาก
- อังกฤษ	3.26	0.58	ปานกลาง	3.56	0.47	มาก
<u>สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์-</u>						
<u>มหาวิทยาลัย (N = 34)</u>						
- ไทย	4.00	0.00	มาก	4.00	0.00	มาก
- อังกฤษ	3.48	0.50	ปานกลาง	3.63	0.48	มาก
<u>สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัย</u>						
<u>ธรรมศาสตร์ (N = 56)</u>						
- ไทย	3.94	0.24	มาก	4.00	0.00	มาก
- อังกฤษ	3.47	0.60	ปานกลาง	3.88	0.32	มาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ภาษาของสารนิเทศ	การใช้			ความต้องการ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
<u>สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อ</u>						
<u>พัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล</u>						
(N = 39)						
- ไทย	3.87	0.33	มาก	3.93	0.24	มาก
- อังกฤษ	3.46	0.49	ปานกลาง	3.66	0.47	มาก
<u>สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย</u>						
<u>ศิลปากร (N = 61)</u>						
- ไทย	3.78	0.49	มาก	3.85	0.44	มาก
- อังกฤษ	3.29	0.76	ปานกลาง	3.52	0.56	มาก
<u>สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม</u>						
<u>แห่งชาติ (N = 116)</u>						
- ไทย	3.92	0.40	มาก	4.00	0.00	มาก
- อังกฤษ	3.00	0.50	ปานกลาง	3.38	0.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 15 พบว่า ภาษาของสารนิเทศที่นักวิจัยจากทุกสถาบันมีการใช้ใน
ระดับมาก ได้แก่ ภาษาไทย และภาษาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับปานกลาง
ได้แก่ ภาษาอังกฤษ

สำหรับในด้านความต้องการนั้น นักวิจัยจากทุกสถาบันมีความต้องการสารนิเทศ
ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับมาก ยกเว้น นักวิจัยสาขาไทยศึกษาจากสำนักงาน-
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเพียงแห่งเดียวที่มีความต้องการสารนิเทศภาษาอังกฤษใน
ระดับปานกลาง

4. การไร้และความต้องการด้านอายุของสารนิเทศ

นักวิจัยสาขาไทยศึกษามีการไร้และความต้องการสารนิเทศที่มีอายุต่าง ๆ ดังปรากฏในตารางที่ 16-21 ต่อไปนี้

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยการไร้และความต้องการด้านอายุของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จาก 5 สถาบัน

อายุของสารนิเทศ	การไร้ (N = 306)			ความต้องการ (N = 306)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน	3.54	0.63	มาก	3.86	0.36	มาก
- สารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปี						
ย้อนหลัง	3.37	0.55	ปานกลาง	3.66	0.51	มาก
- สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปี						
ย้อนหลัง	3.03	0.60	ปานกลาง	3.20	0.59	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปี						
ย้อนหลัง	2.73	0.81	ปานกลาง	2.88	0.81	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปี						
ย้อนหลัง	2.45	0.94	น้อย	2.75	0.95	ปานกลาง
6. สารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่						
100 ปีย้อนหลัง	2.13	1.10	น้อย	2.53	1.05	ปานกลาง

จากตารางที่ 16 พบว่า อายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้งานในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) มี 1 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิตในปัจจุบัน อายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้งานระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37-2.73$) มี 3 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปีย้อนหลัง สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปีย้อนหลัง และสารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปีย้อนหลัง ส่วนอายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้งานระดับน้อย ($\bar{X} = 2.45-2.13$) มี 2 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปีย้อนหลัง และสารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลัง

สำหรับในด้านความต้องการสารนิเทศของนักวิจัยนั้น อายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86-3.66$) มี 2 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิตในปัจจุบัน และสารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปีย้อนหลัง ส่วนประเภทอื่น ๆ นั้น นักวิจัยมีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20-2.53$)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยการรำชและความต้องการด้านอายุของสารนิเทศของนักวิจัยที่รำช
การสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย

อายุของสารนิเทศ	การรำช (N = 34)			ความต้องการ (N = 34)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน	3.20	0.75	ปานกลาง	3.43	0.73	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปี ย้อนหลัง	3.14	0.64	ปานกลาง	3.29	0.70	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปี ย้อนหลัง	3.00	0.63	ปานกลาง	3.03	0.56	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปี ย้อนหลัง	2.94	0.89	ปานกลาง	3.00	0.79	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปี ย้อนหลัง	2.91	1.05	ปานกลาง	3.17	0.97	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลัง	2.49	1.15	น้อย	2.97	1.13	ปานกลาง

จากตารางที่ 17 พบว่า อายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการรำช คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.20-2.91$) มี 5 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน
สารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปีย้อนหลัง สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปีย้อนหลัง สารนิเทศที่มีอายุ

11-50 ปีซ้อนหลัง และสารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปีซ้อนหลัง ส่วนสารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีซ้อนหลัง มีค่าเฉลี่ยในการอ้างอิงในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.49$) .

สำหรับในด้านความต้องการสารนิเทศของนักวิจัยนั้น ส่วนใหญ่นักวิจัยต้องการสารนิเทศที่มีอายุสอดคล้องกับการวิจัย ยกเว้น สารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีซ้อนหลัง ซึ่งนักวิจัยมีการอ้างอิงในระดับน้อย แต่มีความต้องการในระดับปานกลาง

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการด้านอายุของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

อายุของสารนิเทศ	การใช้ (N = 56)			ความต้องการ (N = 56)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน	3.64	0.68	มาก	3.88	0.32	มาก
- สารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปี						
ย้อนหลัง	3.47	0.49	ปานกลาง	3.76	0.42	มาก
- สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปี						
ย้อนหลัง	3.12	0.32	ปานกลาง	3.23	0.42	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปี						
ย้อนหลัง	2.76	0.94	ปานกลาง	2.82	0.92	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปี						
ย้อนหลัง	2.88	1.02	ปานกลาง	2.94	0.99	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลัง	2.58	1.33	ปานกลาง	2.64	1.32	ปานกลาง

จากตารางที่ 18 พบว่า อายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.64$) มี 1 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน ส่วนอายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มปานกลาง ($\bar{X} = 3.47-2.58$) มี 5 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่มีอายุ

1-5 ปีซ้อนหลัง สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปีซ้อนหลัง สารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปีซ้อนหลัง สารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปีซ้อนหลัง และสารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีซ้อนหลัง

สำหรับในด้านความต้องการสารนิเทศของนักวิจัยนั้น อายุของสารนิเทศที่นักวิจัย มีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88-3.76$) มี 2 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิต ในปัจจุบัน และสารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปีซ้อนหลัง ส่วนประเภทอื่น ๆ นั้น นักวิจัยมีความ ต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23-2.64$) สอดคล้องกับการใช้ ยกเว้น สารนิเทศ ที่มีอายุ 1-5 ปีซ้อนหลัง ซึ่งนักวิจัยมีการใช้ในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในระดับมาก

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการด้านอายุของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับ
การสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อ
พัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

อายุของสารนิเทศ	การใช้ (N = 39)			ความต้องการ (N = 39)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน	3.73	0.57	มาก	3.93	0.25	มาก
- สารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปี ย้อนหลัง	3.46	0.49	ปานกลาง	3.67	0.47	มาก
- สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปี ย้อนหลัง	3.33	0.59	ปานกลาง	3.40	0.61	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปี ย้อนหลัง	2.87	0.96	ปานกลาง	3.00	0.89	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปี ย้อนหลัง	2.53	0.95	ปานกลาง	2.73	0.92	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลัง	2.00	1.15	น้อย	2.20	1.04	น้อย

จากตารางที่ 19 พบว่า อายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มาก

($\bar{X} = 3.73$) มี 1 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน อายุของสารนิเทศที่นักวิจัย
มีการใช้ในระดั้มานกลาง ($\bar{X} = 3.46-2.53$) มี 4 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่มีอายุ

1-5 ปีซ้อนหลัง สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปีซ้อนหลัง สารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปีซ้อนหลัง และสารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปีซ้อนหลัง ส่วนอายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.00$) ได้แก่ สารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีซ้อนหลัง

สำหรับในด้านความต้องการสารนิเทศของนักวิจัยนั้น นักวิจัยมีความต้องการสารนิเทศที่มีอายุสอดคล้องกับการใช้ ยกเว้น สารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปีซ้อนหลัง ซึ่งนักวิจัยมีการใช้ในระดัพบานกลาง แต่มีความต้องการในระดับมาก

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการด้านอายุของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับ
การสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร

อายุของสารนิเทศ	การใช้ (N = 61)			ความต้องการ (N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน	3.67	0.54	มาก	3.92	0.26	มาก
- สารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปี ย้อนหลัง	3.52	0.63	มาก	3.67	0.60	มาก
- สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปี ย้อนหลัง	2.92	0.66	ปานกลาง	3.22	0.68	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปี ย้อนหลัง	2.52	0.68	ปานกลาง	2.89	0.78	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปี ย้อนหลัง	2.11	0.91	น้อย	2.70	1.01	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลัง	1.85	1.00	น้อย	2.52	1.06	ปานกลาง

จากตารางที่ 20 พบว่า อายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้งานระดับมาก
($\bar{X} = 3.67-3.52$) มี 2 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน และสารนิเทศที่มี
อายุ 1-5 ปีย้อนหลัง อายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้งานระดับปานกลาง

($\bar{X} = 2.92-2.52$) มี 2 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปีย้อนหลัง และ สารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปีย้อนหลัง ส่วนอายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.11-1.85$) มี 2 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปีย้อนหลัง และ สารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลัง

สำหรับในด้านความต้องการสารนิเทศของนักวิจัยนั้น นักวิจัยมีความต้องการ สารนิเทศที่มีอายุสอดคล้องกับการใช้ ยกเว้น สารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปีย้อนหลัง และ สารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลังนั้น นักวิจัยมีความต้องการ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยในระดับ ปานกลางคือ 2.70 และ 2.52 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ค่าเฉลี่ยการไร้และความต้องการด้านอายุของสารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

อายุของสารนิเทศ	การไร้ (N = 116)			ความต้องการ (N = 116)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน	3.46	0.64	ปานกลาง	3.92	0.28	มาก
- สารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปี ย้อนหลัง	3.29	0.53	ปานกลาง	3.70	0.45	มาก
- สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปี ย้อนหลัง	2.96	0.67	ปานกลาง	3.16	0.62	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปี ย้อนหลัง	2.71	0.73	ปานกลาง	2.83	0.74	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปี ย้อนหลัง	2.25	0.88	น้อย	2.58	0.91	ปานกลาง
- สารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลัง	2.00	1.00	น้อย	2.46	0.86	น้อย

จากตารางที่ 21 พบว่า อายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีการไร้ คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46-2.71$) มี 4 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน สารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปีย้อนหลัง สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปีย้อนหลัง และ

สารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปีย้อนหลัง ส่วนสารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปีย้อนหลัง และ สารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลังนั้น นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.25 และ 2.00 ตามลำดับ

สำหรับในด้านความต้องการสารนิเทศของนักวิจัยนั้น อายุของสารนิเทศที่นักวิจัย มีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92-3.70$) มี 2 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่ผลิต ในปัจจุบัน และสารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปีย้อนหลัง อายุของสารนิเทศที่นักวิจัยมีความ ต้องการในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.16-2.58$) มี 3 ประเภท ได้แก่ สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปีย้อนหลัง สารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปีย้อนหลัง และสารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปี ย้อนหลัง ส่วนสารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลังนั้น นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$)

5. การใช้และความต้องการแหล่งสารสนเทศ

นักวิจัยสาขาไทยศึกษามีการใช้และความต้องการสารสนเทศจากแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ ดังปรากฏในตารางที่ 22-27 ต่อไปนี้

ตารางที่ 22 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการแหล่งสารสนเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จาก 5 สถาบัน

แหล่งสารสนเทศ	การใช้ (N = 306)			ความต้องการ (N = 306)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งสารสนเทศส่วนบุคคล	2.82	0.90	ปานกลาง	3.19	0.82	ปานกลาง
- แหล่งสารสนเทศของภาควิชา/ คณะ	3.09	0.83	ปานกลาง	3.37	0.73	ปานกลาง
- หอสมุดกลางของสถาบันที่ ตนสังกัด	3.51	0.63	มาก	3.65	0.59	มาก
- ห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบัน ที่ตนสังกัด	2.74	0.66	ปานกลาง	3.19	0.62	ปานกลาง
- ห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศทาง ไทยศึกษา	2.49	0.82	น้อย	3.06	0.87	ปานกลาง
- ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ	2.23	0.64	น้อย	2.87	0.78	ปานกลาง
- พิพิธภัณฑ์	2.29	0.73	น้อย	2.83	0.71	ปานกลาง
- แหล่งสะสมส่วนบุคคล	2.03	0.88	น้อย	2.64	0.85	ปานกลาง

ตารางที่ 22 (ต่อ)

แหล่งสารนิเทศ	การใช้ (N = 306)			ความต้องการ (N = 306)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งเอกสารของเพื่อนหรือ ของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	2.42	0.89	น้อย	2.98	0.73	ปานกลาง
- แหล่งสารนิเทศจากตัวบุคคล เช่น การสนทนา การอภิปราย กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.21	0.69	ปานกลาง	3.54	0.53	มาก
- ร้านจำหน่ายหนังสือ	3.08	0.84	ปานกลาง	3.27	0.71	ปานกลาง
- แหล่งสารนิเทศจาก ต่างประเทศ	2.29	0.79	น้อย	3.10	0.73	ปานกลาง
- สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิก	1.87	0.92	น้อย	2.46	0.93	น้อย
- สถานที่จริง	2.94	0.78	ปานกลาง	3.35	0.74	ปานกลาง

จากตารางที่ 22 พบว่า แหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.51$) มี 1 แหล่ง ได้แก่ หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด แหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มานกลาง ($\bar{X} = 3.21-2.74$) มี 6 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารนิเทศจากตัวบุคคล แหล่งสารนิเทศของภาควิชา/คณะ ร้านจำหน่ายหนังสือ สถานที่จริง แหล่งสารนิเทศส่วนบุคคล และห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบันที่ตนสังกัด ส่วนแหล่งสารนิเทศที่

นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.87$) ได้แก่ สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิก

สำหรับในด้านความต้องการสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65-3.54$) มี 2 แหล่ง ได้แก่ หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด และแหล่งสารสนเทศจากตัวบุคคล ส่วนแหล่งอื่น ๆ นั้น นักวิจัยมีความต้องการในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37-2.64$) ยกเว้น สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิกเพียงแหล่งเดียวที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.46$)

ตารางที่ 23 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการแหล่งสารสนเทศของนักวิจัยที่ได้รับการ

สนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แหล่งสารสนเทศ	การใช้ (N = 34)			ความต้องการ (N = 34)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งสารสนเทศส่วนบุคคล	3.11	0.89	ปานกลาง	3.17	0.91	ปานกลาง
- แหล่งสารสนเทศของภาควิชา/ คณะ	3.40	0.64	ปานกลาง	3.54	0.55	มาก
- หอสมุดกลางของสถาบันที่ ตนสังกัด	3.51	0.69	มาก	3.69	0.57	มาก
- ห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบัน ที่ตนสังกัด	2.40	0.54	น้อย	3.11	0.78	ปานกลาง
- ห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศทาง ไทยศึกษา	2.66	0.86	ปานกลาง	3.23	0.83	ปานกลาง
- ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ	2.14	0.96	น้อย	2.74	0.80	ปานกลาง
- พิพิธภัณฑ์	1.80	0.57	น้อย	2.31	0.78	น้อย
- แหล่งสะสมส่วนบุคคล	2.14	0.99	น้อย	2.66	0.92	ปานกลาง
- แหล่งเอกสารของเพื่อนหรือ ของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	2.49	0.77	น้อย	2.83	0.56	ปานกลาง

ตารางที่ 23 (ต่อ)

แหล่งสารสนเทศ	การใช้ (N = 34)			ความต้องการ (N = 34)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งสารสนเทศจากตัวบุคคล เช่น การสนทนา การอภิปราย กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.26	0.65	ปานกลาง	3.37	0.54	ปานกลาง
- ร้านจำหน่ายหนังสือ	3.14	0.76	ปานกลาง	3.22	0.67	ปานกลาง
- แหล่งสารสนเทศจาก ต่างประเทศ	2.14	0.49	น้อย	3.17	0.65	ปานกลาง
- สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิก	1.97	0.65	น้อย	2.28	0.81	น้อย
- สถานที่จริง	2.60	0.80	ปานกลาง	3.03	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 23 พบว่า แหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.51$) มี 1 แหล่ง ได้แก่ หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด แหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มานกลาง ($\bar{X} = 3.40-2.60$) แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศของภาควิชา/คณะ แหล่งสารสนเทศจากตัวบุคคล ร้านจำหน่ายหนังสือ แหล่งสารสนเทศส่วนบุคคล ห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศทางไทยศึกษา และสถานที่จริง ส่วนแหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้น้อย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.80$) ได้แก่ พิพิธภัณฑ

สำหรับในด้านความต้องการสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69-3.54$) มี 2 แหล่ง ได้แก่ หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด และแหล่งสารสนเทศของภาควิชา/คณะ ส่วนแหล่งสารสนเทศอื่น ๆ นักวิจัยมีความต้องการในระดับปานกลาง ยกเว้น พิพิธภัณฑ์ และสมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิกเท่านั้น ที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 2.31 และ 2.28 ตามลำดับ

ตารางที่ 24 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการแหล่งสารสนเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แหล่งสารสนเทศ	การใช้ (N = 56)			ความต้องการ (N = 56)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งสารสนเทศส่วนบุคคล	3.17	0.85	ปานกลาง	3.47	0.60	ปานกลาง
- แหล่งสารสนเทศของภาควิชา/ คณะ	3.35	0.83	ปานกลาง	3.52	0.61	มาก
- หอสมุดกลางของสถาบันที่ ตนสังกัด	3.76	0.54	มาก	3.82	0.51	มาก
- ห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบัน ที่ตนสังกัด	3.23	0.64	ปานกลาง	3.35	0.68	ปานกลาง
- ห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศทาง ไทยศึกษา	2.88	0.75	ปานกลาง	3.12	0.67	ปานกลาง
- ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ	1.70	0.57	น้อย	2.29	0.95	น้อย
- พิพิธภัณฑ์	2.00	0.76	น้อย	2.17	0.61	น้อย
- แหล่งสะสมส่วนบุคคล	1.88	0.83	น้อย	2.05	0.87	น้อย
- แหล่งเอกสารของเพื่อนหรือ ของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	2.41	0.91	น้อย	2.82	0.78	ปานกลาง

ตารางที่ 24 (ต่อ)

แหล่งสารนิเทศ	การใช้ (N = 56)			ความต้องการ (N = 56)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งสารนิเทศจากตัวบุคคล เช่น การสนทนา การอภิปราย กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.41	0.59	ปานกลาง	3.52	0.60	มาก
- ร้านจำหน่ายหนังสือ	3.11	1.07	ปานกลาง	3.29	0.82	ปานกลาง
- แหล่งสารนิเทศจาก ต่างประเทศ	2.35	0.47	น้อย	3.47	0.69	ปานกลาง
- สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิก	1.82	0.78	น้อย	2.29	0.89	น้อย
- สถานที่จริง	2.94	0.63	ปานกลาง	3.23	0.80	ปานกลาง

จากตารางที่ 24 พบว่า แหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มาก ($\bar{X} = 3.76$) มี 1 แหล่ง ได้แก่ หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด แหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มปานกลาง ($\bar{X} = 3.41-2.88$) มี 7 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารนิเทศจากตัวบุคคล แหล่งสารนิเทศของภาควิชา/คณะ ห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบันที่ตนสังกัด แหล่งสารนิเทศส่วนบุคคล ร้านจำหน่ายหนังสือ สถานที่จริง และห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศทางไทยศึกษา ส่วนแหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.70$) ได้แก่ ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ

สำหรับในด้านความต้องการสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82-3.52$) มี 3 แหล่ง ได้แก่ หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด แหล่งสารสนเทศของภาควิชา/คณะ และแหล่งสารสนเทศจากตัวบุคคล ส่วนแหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.05$) ได้แก่ แหล่งสะสมส่วนบุคคล

ตารางที่ 25 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการแหล่งสารสนเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

แหล่งสารสนเทศ	การใช้ (N = 39)			ความต้องการ (N = 39)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งสารสนเทศส่วนบุคคล	3.00	0.89	ปานกลาง	3.33	0.87	ปานกลาง
- แหล่งสารสนเทศของภาควิชา/ คณะ	3.46	0.61	ปานกลาง	3.67	0.47	มาก
- หอสมุดกลางของสถาบันที่ ตนสังกัด	3.33	0.70	ปานกลาง	3.53	0.61	มาก
- ห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบัน ที่ตนสังกัด	3.13	0.61	ปานกลาง	3.47	0.49	ปานกลาง
- ห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศทาง ไทยศึกษา	2.74	0.85	ปานกลาง	3.26	0.68	ปานกลาง
- ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ	2.13	0.49	น้อย	3.00	0.73	ปานกลาง
- พิพิธภัณฑ์	2.20	0.74	น้อย	2.93	0.77	ปานกลาง
- แหล่งสะสมส่วนบุคคล	1.80	0.83	น้อย	2.47	0.88	น้อย
- แหล่งเอกสารของเพื่อนหรือ ของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	2.20	0.83	น้อย	2.86	0.80	ปานกลาง

ตารางที่ 25 (ต่อ)

แหล่งสารนิเทศ	การใช้ (N = 39)			ความต้องการ (N = 39)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งสารนิเทศจากตัวบุคคล เช่น การสนทนา การอภิปราย กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.40	0.61	ปานกลาง	3.46	0.50	ปานกลาง
- ร้านจำหน่ายหนังสือ	3.06	0.85	ปานกลาง	3.26	0.67	ปานกลาง
- แหล่งสารนิเทศจาก ต่างประเทศ	2.60	0.87	ปานกลาง	3.33	0.59	ปานกลาง
- สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิก	2.00	0.82	น้อย	2.80	0.74	ปานกลาง
- สถานที่จริง	2.87	0.88	ปานกลาง	3.20	0.83	ปานกลาง

จากตารางที่ 25 พบว่า แหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46-2.60$) มี 9 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารนิเทศของภาควิชา / คณะ แหล่งสารนิเทศจากตัวบุคคล หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด ห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบันที่ตนสังกัด ร้านจำหน่ายหนังสือ แหล่งสารนิเทศส่วนบุคคล สถานที่จริง ห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศทางไทยศึกษา และแหล่งสารนิเทศจากต่างประเทศ ส่วนแหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.80$) ได้แก่ แหล่งสะสมส่วนบุคคล

สำหรับในด้านความต้องการสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67-3.53$) มี 2 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศของภาควิชา/คณะ และหอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด ส่วนความต้องการแหล่งอื่น ๆ นั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47-2.80$) สำหรับแหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 2.47$) ได้แก่ แหล่งสะสมส่วนบุคคล

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการแหล่งสารสนเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร

แหล่งสารสนเทศ	การใช้ (N = 61)			ความต้องการ (N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งสารสนเทศส่วนบุคคล	2.59	1.02	ปานกลาง	2.89	0.95	ปานกลาง
- แหล่งสารสนเทศของภาควิชา/ คณะ	2.82	0.94	ปานกลาง	3.26	0.75	ปานกลาง
- หอสมุดกลางของสถาบันที่ ตนสังกัด	3.67	0.47	มาก	3.78	0.41	มาก
- ห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบัน ที่ตนสังกัด	2.59	0.78	ปานกลาง	3.19	0.54	ปานกลาง
- ห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศทาง ไทยศึกษา	2.00	0.94	น้อย	2.88	0.96	ปานกลาง
- ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ	2.07	0.60	น้อย	2.78	0.68	ปานกลาง
- พิพิธภัณฑ์	2.48	0.91	น้อย	3.11	0.78	ปานกลาง
- แหล่งสะสมส่วนบุคคล	1.85	0.80	น้อย	2.67	0.81	ปานกลาง
- แหล่งเอกสารของเพื่อนหรือ ของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	2.44	0.92	น้อย	3.03	0.63	ปานกลาง

ตารางที่ 26 (ต่อ)

แหล่งสารนิเทศ	การใช้ (N = 61)			ความต้องการ (N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งสารนิเทศจากตัวบุคคล เช่น การสนทนา การอภิปราย กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	2.89	0.83	ปานกลาง	3.48	0.57	ปานกลาง
- ร้านจำหน่ายหนังสือ	2.92	0.94	ปานกลาง	3.11	0.87	ปานกลาง
- แหล่งสารนิเทศจาก ต่างประเทศ	2.52	0.88	ปานกลาง	3.11	0.63	ปานกลาง
- สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิก	2.18	1.09	น้อย	2.81	1.05	ปานกลาง
- สถานที่จริง	3.00	0.98	ปานกลาง	3.37	0.95	ปานกลาง

จากตารางที่ 26 พบว่า แหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มาก

($\bar{X} = 3.67$) มี 1 แหล่ง ได้แก่ หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด แหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้มานกลาง ($\bar{X} = 3.00-2.52$) มี 7 แหล่ง ได้แก่ สถานที่จริง ร้านจำหน่ายหนังสือ แหล่งสารนิเทศจากตัวบุคคล แหล่งสารนิเทศของภาควิชา/คณะ แหล่งสารนิเทศส่วนบุคคล ห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบันที่ตนสังกัด และแหล่งสารนิเทศจากต่างประเทศ ส่วนแหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดั้น้อย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.85$) ได้แก่ แหล่งสะสมส่วนบุคคล

สำหรับในด้านความต้องการสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีความต้องการใน
ระดับมากมี ($\bar{X} = 3.78$) 1 แหล่ง ได้แก่ หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัดเช่นเดียวกัน
กับการใช้ ส่วนความต้องการแหล่งอื่น ๆ นั้น อยู่ในระดับปานกลางทั้งสิ้น ($\bar{X} = 3.48-2.67$)

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยการใช้และความต้องการแหล่งสารสนเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

แหล่งสารสนเทศ	การใช้ (N = 116)			ความต้องการ (N = 116)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งสารสนเทศส่วนบุคคล	2.63	0.86	ปานกลาง	3.17	0.80	ปานกลาง
- แหล่งสารสนเทศของภาควิชา/ คณะ	2.88	0.88	ปานกลาง	3.21	0.87	ปานกลาง
- หอสมุดกลางของสถาบันที่ ตนสังกัด	3.37	0.69	ปานกลาง	3.54	0.70	มาก
- ห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบัน ที่ตนสังกัด	2.54	0.64	ปานกลาง	3.04	0.61	ปานกลาง
- ห้องสมุด/ศูนย์สารสนเทศทาง ไทยศึกษา	2.42	0.76	น้อย	3.00	0.96	ปานกลาง
- ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ	2.63	0.63	ปานกลาง	3.20	0.76	ปานกลาง
- พิพิธภัณฑ์	2.50	0.64	ปานกลาง	3.13	0.67	ปานกลาง
- แหล่งสะสมส่วนบุคคล	2.25	0.92	น้อย	2.96	0.84	ปานกลาง
- แหล่งเอกสารของเพื่อนหรือ ของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	2.46	0.91	น้อย	3.12	0.78	ปานกลาง

ตารางที่ 27 (ต่อ)

แหล่งสารสนเทศ	การอ่าน (N = 116)			ความต้องการ (N = 116)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- แหล่งสารสนเทศจากตัวบุคคล เช่น การสนทนา การอภิปราย กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.21	0.70	ปานกลาง	3.66	0.47	มาก
- ร้านจำหน่ายหนังสือ	3.13	0.66	ปานกลาง	3.37	0.56	ปานกลาง
- แหล่งสารสนเทศจาก ต่างประเทศ	2.08	0.91	น้อย	2.83	0.85	ปานกลาง
- สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิก	1.66	0.98	น้อย	2.29	0.98	น้อย
- สถานที่จริง	3.04	0.67	ปานกลาง	3.54	0.50	มาก

จากตารางที่ 27 พบว่า แหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีการใช้ คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37-2.50$) มี 9 แห่ง ได้แก่ หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด แหล่งสารสนเทศจากตัวบุคคล ร้านจำหน่ายหนังสือ สถานที่จริง แหล่งสารสนเทศของภาควิชา/คณะ แหล่งสารสนเทศส่วนบุคคล ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ ห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบันที่ตนสังกัด และพิพิธภัณฑ์ ส่วนแหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 1.66$) ได้แก่ สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิก

สำหรับในด้านความต้องการสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศที่นักวิจัยมีความต้องการ
ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.66-3.54$) มี 3 แหล่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศจากตัวบุคคล
หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด และสถานที่จริง ส่วนความต้องการแหล่งอื่น ๆ นั้น
อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37-2.83$) ยกเว้น สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิก ซึ่งมี
ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.29$) เพียงแหล่งเดียว

ตอนที่ 3 ปัญหาในการใช้สารนิเทศและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่น่าเสนอในตอนนี ประกอบด้วย

1. ปัญหาในการใช้สารนิเทศในด้านเนื้อหา รูปแบบ ภาษา อายุและแหล่งสารนิเทศ
2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาในการใช้สารนิเทศ

นักวิจัยสาขาไทยศึกษามีปัญหาในการใช้สารนิเทศในด้านเนื้อหา รูปแบบ ภาษา อายุ และแหล่งสารนิเทศ ดังปรากฏในตารางที่ 28-33 ต่อไปนี้

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้สารสนเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขา
ไทยศึกษา จาก 5 สถาบัน

ปัญหา	(N = 306)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
รูปแบบ			
- ใช้สารสนเทศบางรูปแบบเท่านั้น เพราะไม่ทราบว่า มีรูปแบบอื่นด้วย	2.02	0.89	น้อย
- ไม่ทราบว่า จะค้นหาสารสนเทศที่ต้องการจาก สารสนเทศรูปแบบใด	1.97	0.92	น้อย
- ไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง	1.45	0.66	ไม่เป็นปัญหา
- ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศในรูปแบบ โสตทัศนวัสดุ	2.48	0.80	น้อย
- ไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์	3.44	0.79	ปานกลาง
- ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของ คอมพิวเตอร์	3.27	0.85	ปานกลาง
เนื้อหา			
- เนื้อหาของสารสนเทศไม่ตรงกับความต้องการ	2.72	0.86	ปานกลาง
- สารสนเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย	3.21	0.82	ปานกลาง

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 306)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
<u>ภาษา</u>			
- สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ	3.02	0.95	ปานกลาง
- สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	2.69	0.85	ปานกลาง
- สารนิเทศภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทยและ ภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	1.74	0.86	น้อย
- ไม่สามารถเข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ	2.44	0.84	น้อย
<u>อายุ</u>			
- สารนิเทศเก่าและล้าสมัย	2.46	0.86	น้อย
- สารนิเทศใหม่เกินไป	1.38	0.53	ไม่เป็นปัญหา
<u>แหล่งสารนิเทศ</u>			
- ไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตาม ความต้องการ	3.03	0.74	ปานกลาง
- ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่นภายนอก มหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ	3.40	0.77	ปานกลาง

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 306)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้	2.84	0.81	ปานกลาง
- ไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่	3.37	0.80	ปานกลาง
- ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.21	0.77	ปานกลาง

จากตารางที่ 28 พบว่า ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประเมินมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44-2.69$) มี 11 ประการ ได้แก่ การไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอันภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ การไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มี การจัดพิมพ์เผยแพร่ ความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศที่อยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ สารนิเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ ระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้ เนื้อหาของสารนิเทศไม่ตรงกับความ ต้องการและสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ

ปัญหาในการใช้สารสนเทศที่นักวิจัยประสบในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.48-1.74$) มี 6 ประการ ได้แก่ ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศในรูปแบบวัสดุสารสนเทศเก่า และล้าสมัย การไม่เข้าใจสารสนเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ การใช้สารสนเทศบางรูปแบบเท่านั้นเพราะไม่ทราบว่า มีรูปแบบอื่นด้วย การไม่ทราบว่า จะค้นหาสารสนเทศที่ต้องการจาก สารนิเทศรูปแบบใด และสารสนเทศภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ

สำหรับปัญหาในการใช้สารสนเทศที่นักวิจัยประสบเฉลี่ยในระดับไม่เป็นที่ปัญหา ($\bar{x} = 1.45-1.38$) มี 2 ประการ ได้แก่ การไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง และสารสนเทศใหม่เกินไป

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้สารนิเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขา
ไทยศึกษา จากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัญหา	(N = 34)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ
รูปแบบ			
- ใช้สารนิเทศบางรูปแบบเท่านั้น เพราะไม่ทราบว่า มีรูปแบบอื่นด้วย	2.06	1.01	น้อย
- ไม่ทราบว่า จะค้นหาสารนิเทศที่ต้องการจาก สารนิเทศรูปแบบใด	2.09	1.08	น้อย
- ไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง	1.63	0.79	น้อย
- ความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศในรูปแบบ วัสดุทัศนวัสดุ	2.60	0.83	ปานกลาง
- ไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์	3.57	0.73	มาก
- ความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศที่อยู่ในรูปแบบของ คอมพิวเตอร์	3.31	0.85	ปานกลาง
เนื้อหา			
- เนื้อหาของสารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการ	2.60	0.76	ปานกลาง
- สารนิเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย	2.80	0.92	ปานกลาง

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 34)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ภาษา			
- สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ	2.40	0.87	น้อย
- สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	2.74	0.94	ปานกลาง
- สารนิเทศภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	1.71	0.97	น้อย
- ไม่สามารถเข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ	2.06	1.17	น้อย
อายุ			
- สารนิเทศเก่าและล้าสมัย	2.26	0.99	น้อย
- สารนิเทศใหม่เกินไป	1.46	0.55	ไม่เป็นปัญหา
แหล่งสารนิเทศ			
- ไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ	3.20	0.57	ปานกลาง
- ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่นภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ	3.06	0.75	ปานกลาง

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 34)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้	2.77	0.86	ปานกลาง
- ไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่	3.28	0.85	ปานกลาง
- ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	2.91	0.69	ปานกลาง

จากตารางที่ 29 พบว่า ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) มี 1 ประการ ได้แก่ การไม่ทราบวิธีค้นหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์

ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31-2.60$) มี 10 ประการ ได้แก่ ความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศที่อยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ การไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่ การไม่ทราบว่าจะหาแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่นภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน สารนิเทศเฉพาะสาขาวิชาน้อย ระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ

ไม่สะดวกต่อการใช้ สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ ความยุ่งยากในการใช้ สารนิเทศในรูปแบบวัสดุทัศนวัสดุ และเนื้อหาของสารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการ

ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40-1.63$)

มี 7 ประการ ได้แก่ สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ สารนิเทศเก่าและล้าสมัย การไม่ทราบว่า จะค้นหาสารนิเทศที่ต้องการจากสารนิเทศรูปแบบใด การใช้สารนิเทศบางรูปแบบ เท่านั้นเพราะไม่ทราบว่า มีรูปแบบอื่นด้วย การไม่สามารถเข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษา-ต่างประเทศ สารนิเทศภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ การไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง

สำหรับปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบเฉลี่ยในระดับไม่ เป็นปัญหา

($\bar{X} = 1.46$) มี 1 ประการ ได้แก่ สารนิเทศใหม่เกินไป

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้สารสนเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขา
ไทยศึกษา จากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปัญหา	(N = 56)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
รูปแบบ			
- ใช้สารสนเทศบางรูปแบบเท่านั้น เพราะไม่ทราบว่า มีรูปแบบอื่นด้วย	1.76	1.00	น้อย
- ไม่ทราบว่า จะค้นหาสารสนเทศที่ต้องการจาก สารสนเทศรูปแบบใด	1.64	0.97	น้อย
- ไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง	1.41	0.69	ไม่เป็นปัญหา
- ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศในรูปแบบ วัสดุทัศนวัสดุ	2.47	0.70	น้อย
- ไม่ทราบวิธีค้นหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์	3.59	0.49	มาก
- ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของ คอมพิวเตอร์	3.41	0.69	ปานกลาง
เนื้อหา			
- เนื้อหาของสารสนเทศไม่ตรงกับความต้องการ	2.71	1.01	ปานกลาง
- สารสนเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย	2.82	1.14	ปานกลาง

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 56)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
<u>ภาษา</u>			
- สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ	2.76	1.11	ปานกลาง
- สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	3.00	0.84	ปานกลาง
- สารนิเทศภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	1.58	0.85	น้อย
- ไม่สามารถเข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ	2.29	1.07	น้อย
<u>อายุ</u>			
- สารนิเทศเก่าและล้าสมัย	2.35	1.02	น้อย
- สารนิเทศใหม่เกินไป	1.23	0.54	ไม่เป็นปัญหา
<u>แหล่งสารนิเทศ</u>			
- ไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ	2.88	0.58	ปานกลาง
- ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่นภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ	3.59	0.59	มาก

ตารางที่ 30 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 56)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้	2.82	0.85	ปานกลาง
- ไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่	3.23	1.00	ปานกลาง
- ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.00	0.84	ปานกลาง

จากตารางที่ 30 พบว่า ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$) มี 2 ประการ ได้แก่ การไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ และความสะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่นภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ

ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41-2.71$) มี 9 ประการ ได้แก่ ความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศที่อยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ การไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่ สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ สารนิเทศเฉพาะสาขาวิชา มี

น้อย ระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้ สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ และเนื้อหาของสารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการ

ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.47-1.58$) มี 6 ประการ ได้แก่ ความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุ สารนิเทศเก่า และล้าสมัย การไม่สามารถเข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ การใช้สารนิเทศบางรูปแบบเท่านั้นเพราะไม่ทราบว่ามีรูปแบบอื่นด้วย การไม่ทราบว่าจะค้นหาสารนิเทศที่ต้องการจากสารนิเทศรูปแบบใด และสารนิเทศภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ

สำหรับปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบเฉลี่ยในระดับไม่เป็นที่ปัญหา ($\bar{X} = 1.41-1.23$) มี 2 ประการ ได้แก่ การไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง และสารนิเทศใหม่เกินไป

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้สารสนเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขา
ไทยศึกษาจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

ปัญหา	(N = 39)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
รูปแบบ			
- ใช้สารสนเทศบางรูปแบบเท่านั้น เพราะไม่ทราบว่า มีรูปแบบอื่นด้วย	2.00	0.96	น้อย
- ไม่ทราบว่า จะค้นหาสารสนเทศที่ต้องการจาก สารสนเทศรูปแบบใด	1.87	0.95	น้อย
- ไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง	1.46	0.71	ไม่เป็นปัญหา
- ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศในรูปแบบ วัสดุทัศนวัสดุ	2.27	0.85	น้อย
- ไม่ทราบวิธีค้นหาข้อมูลจากคอมพิวเตอร์	2.93	1.06	ปานกลาง
- ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของ คอมพิวเตอร์	2.66	1.19	ปานกลาง
เนื้อหา			
- เนื้อหาของสารสนเทศไม่ตรงกับความต้องการ	2.67	0.78	ปานกลาง
- สารสนเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย	3.33	0.69	ปานกลาง

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 39)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
<u>ภาษา</u>			
- สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ	3.27	0.67	ปานกลาง
- สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	2.20	0.74	น้อย
- สารนิเทศภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	2.00	1.15	น้อย
- ไม่สามารถเข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ	2.73	0.85	ปานกลาง
<u>อายุ</u>			
- สารนิเทศเก่าและล้าสมัย	2.66	0.94	ปานกลาง
- สารนิเทศใหม่เกินไป	1.46	0.50	ไม่เป็นปัญหา
<u>แหล่งสารนิเทศ</u>			
- ไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ	2.93	0.67	ปานกลาง
- ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่นภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ	3.27	0.85	ปานกลาง

ตารางที่ 31 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 39)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้	2.60	0.71	ปานกลาง
- ไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่	3.67	0.47	มาก
- ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.53	0.61	มาก

จากตารางที่ 31 พบว่า ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67-3.53$) มี 2 ประการ ได้แก่ การไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่ และความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.33-2.60$) มี 10 ประการ ได้แก่ สารนิเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอันภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ การไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ การไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ การไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ เนื้อหาของสารนิเทศไม่ตรงตามความต้องการ ความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศที่อยู่ในรูปแบบของ

คอมพิวเตอร์ สารนิเทศเก่าและล้ำสมัย และระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อ
การใช้

ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.27-1.87$) มี
5 ประการ ได้แก่ ความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุ สารนิเทศที่เป็น
ภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ การใช้สารนิเทศบางรูปแบบเท่านั้นเพราะไม่ทราบว่ามีการใช้รูปแบบอื่น
ด้วย สารนิเทศภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ และการไม่
ทราบว่าค้นหาสารนิเทศที่ต้องการจากสารนิเทศรูปแบบใด

สำหรับปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบเฉลี่ยในระดับไม่เป็นที่ปัญหา
($\bar{x} = 1.46$) มี 2 ประการ ได้แก่ การไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น หนังสือ-
อ้างอิง และสารนิเทศใหม่เกินไป

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้สารสนเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขา
ไทยศึกษา จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัญหา	(N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
รูปแบบ			
- ใช้สารสนเทศบางรูปแบบเท่านั้น เพราะไม่ทราบว่า มีรูปแบบอื่นด้วย	2.37	0.95	น้อย
- ไม่ทราบว่า จะค้นหาสารสนเทศที่ต้องการจาก สารสนเทศรูปแบบใด	2.37	1.05	น้อย
- ไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง	1.44	0.68	ไม่เป็นปัญหา
- ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศในรูปแบบ โสตทัศนวัสดุ	2.52	0.79	ปานกลาง
- ไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์	3.44	0.91	ปานกลาง
- ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของ คอมพิวเตอร์	3.41	0.81	ปานกลาง
เนื้อหา			
- เนื้อหาของสารสนเทศไม่ตรงกับความต้องการ	2.70	0.80	ปานกลาง
- สารสนเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย	3.33	0.77	ปานกลาง

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
ภาษา			
- สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ	3.26	0.84	ปานกลาง
- สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	3.07	1.01	ปานกลาง
- สารนิเทศภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	1.88	1.06	น้อย
- ไม่สามารถเข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ	2.26	0.84	น้อย
อายุ			
- สารนิเทศเก่าและล้าสมัย	2.37	0.72	น้อย
- สารนิเทศใหม่เกินไป	1.36	0.67	ไม่เป็นปัญหา
แหล่งสารนิเทศ			
- ไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ	2.78	0.95	ปานกลาง
- ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่นภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ	3.22	0.96	ปานกลาง

ตารางที่ 32 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 61)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้	2.89	0.99	ปานกลาง
- ไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่	3.11	0.91	ปานกลาง
- ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน	3.04	0.88	ปานกลาง

จากตารางที่ 32 พบว่า ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44-2.52$) 12 ประการ ได้แก่ การไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ ความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศที่อยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ สารนิเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่นภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ การไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่ สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้ การไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ

เนื้อหาของสารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการ และความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศในรูปแบบ
 วัสดุทัศนวัสดุ

ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.37-1.88$) มี
 5 ประการ ได้แก่ การใช้สารนิเทศบางรูปแบบเท่านั้นเพราะไม่ทราบว่ามีรูปแบบอื่นด้วย
 การไม่ทราบว่าจะค้นหาสารนิเทศที่ต้องการจากสารนิเทศรูปแบบใด สารนิเทศเก่าและล้าสมัย
 การไม่เข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ และสารนิเทศภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษา-
 ไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ

สำหรับปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบเจตยานระดับไม่ เป็นปัญหา
 ($\bar{x} = 1.44-1.36$) มี 2 ประการ ได้แก่ การไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น
 หนังสืออ้างอิง และสารนิเทศทั้งหมดเกินไป

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยปัญหาในการใช้สารสนเทศของนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขา
ไทยศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ปัญหา	(N = 116)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
รูปแบบ			
- ใช้สารสนเทศบางรูปแบบเท่านั้น เพราะไม่ทราบว่า มีรูปแบบอื่นด้วย	1.96	0.73	น้อย
- ไม่ทราบว่า จะค้นหาสารสนเทศที่ต้องการจาก สารสนเทศรูปแบบใด	1.92	0.76	น้อย
- ไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น หนังสืออ้างอิง	1.42	0.57	ไม่เป็นปัญหา
- ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศในรูปแบบ โสตทัศนวัสดุ	2.50	0.82	ปานกลาง
- ไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์	3.50	0.76	มาก
- ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของ คอมพิวเตอร์	3.33	0.80	ปานกลาง
เนื้อหา			
- เนื้อหาของสารสนเทศไม่ตรงกับความต้องการ	2.79	0.86	ปานกลาง
- สารสนเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย	3.41	0.64	ปานกลาง

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 116)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
<u>ภาษา</u>			
- สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ	3.12	1.01	ปานกลาง
- สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	2.50	0.76	ปานกลาง
- สารนิเทศภาษาอื่นนอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ	1.67	0.55	น้อย
- ไม่สามารถเข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ	2.62	0.56	ปานกลาง
<u>อายุ</u>			
- สารนิเทศเก่าและล้าสมัย	2.54	0.76	ปานกลาง
- สารนิเทศใหม่เกินไป	1.42	0.49	ไม่เป็นปัญหา
<u>แหล่งสารนิเทศ</u>			
- ไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ	3.21	0.76	ปานกลาง
- ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่นภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ	3.54	0.71	มาก

ตารางที่ 33 (ต่อ)

ปัญหา	(N = 116)		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
- ระบบการจัดเก็บสารสนเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อ การใช้	2.92	0.70	ปานกลาง
- ไม่สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มี การจัดพิมพ์เผยแพร่	3.50	0.70	มาก
- ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน	3.38	0.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 33 พบว่า ปัญหาในการใช้สารสนเทศที่นักวิจัยประสบในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54-3.50$) มี 3 ประการ ได้แก่ ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่นภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ การไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ และการไม่สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่

ปัญหาในการใช้สารสนเทศที่นักวิจัยประสบในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41-2.50$) มี 11 ประการ ได้แก่ สารสนเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ความยุ่งยากในการใช้สารสนเทศที่อยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ การไม่ทราบว่าแหล่งสารสนเทศใดที่มีสารสนเทศตรงตามความต้องการ สารสนเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ ระบบการจัดเก็บสารสนเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้ เนื้อหาของ

สารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการ การไม่สามารถเข้าใจสารนิเทศที่เป็นภาษาต่างประเทศ สารนิเทศเก่าและล้าสมัย ความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุทัศนวัสดุ และ สารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ

ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบในระดับน้อย ($\bar{X} = 1.96-1.67$) มี 3 ประการ ได้แก่ การใช้สารนิเทศบางรูปแบบเท่านั้นเพราะไม่ทราบว่ามีรูปแบบอื่นด้วยการไม่ทราบว่า จะค้นหาสารนิเทศที่ต้องการจากสารนิเทศรูปแบบใด และสารนิเทศภาษาอื่น นอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ

สำหรับปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบเฉลี่ยในระดับไม่ เป็นปัญหา ($\bar{X} = 1.42$) มี 2 ประการ ได้แก่ การไม่ทราบวิธีใช้สิ่งพิมพ์บางประเภท เช่น หนังสือ-อ้างอิง และสารนิเทศใหม่เกินไป

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้าได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ จำนวน 37 คน
สรุปได้ดังนี้

รูปแบบของสารนิเทศ

1. ผู้ให้บริการไม่มีความรู้ในด้านการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนั้น
จึงขอให้มีการเผยแพร่ และแนะนำการค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ รวมทั้งเปิดโอกาส
ให้ผู้ที่มีโอกาสใช้เครื่องคอมพิวเตอร์มากขึ้นทั้งงานแก่ที่ผู้ใช้ค้นข้อมูลเอง และ
เจ้าหน้าที่บริการค้นข้อมูลให้ 10 ราย
2. การใช้อินเทอร์เน็ตและคอมพิวเตอร์เป็นสิ่งดี แต่การให้บริการไม่
กว้างขวางมีการจงใจให้ใช้น้อย 3 ราย

เนื้อหา

1. ควรมีสารนิเทศที่เกี่ยวกับชนชาติที่มีศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต
ใกล้เคียงกับชนชาติไทย เพื่อศึกษาในเชิงเปรียบเทียบ อันจะนำมาซึ่งข้อสรุป
เกี่ยวกับไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น 7 ราย
2. ควรจัดหาสารนิเทศทางไทยศึกษาที่มีเนื้อหาครอบคลุมไทยศึกษา
ในทุก ๆ ด้าน ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 5 ราย

ภาษา

1. ควรจัดหาสารนิเทศทางไทยศึกษาที่เป็นภาษาต่าง ๆ ได้แก่
ภาษาอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น ลาว เขมร พม่า และมลายู 9 ราย

อายุ

1. สารนิเทศที่ทันสมัยผลิตานปีปัจจุบัน มีการจัดเก็บและนำออก
บริการไม่เพียงพอ ไม่ทันกับข้อมูลใหม่ ๆ ในปัจจุบัน 9 ราย
2. การเก็บเอกสารอายุ 100 ปีขึ้นไป เป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะ
รูปภาพ บันทึก รายงานการประชุมทางราชการที่สำคัญ ๆ เพราะจะช่วยในการ
ศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี 4 ราย

แหล่งสารนิเทศ

1. สถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ควรมีสุนัขสารนิเทศ
ทางไทยศึกษา เพื่อจัดเก็บข้อมูลสารนิเทศทางไทยศึกษาได้อย่างเป็นระบบ และ
ควรรีระบบที่ทันสมัยในการจัดเก็บค้นคืนสารนิเทศ สามารถให้บริการแลกเปลี่ยน
ข้อมูลซึ่งกันและกันได้ในรูปแบบรายงาน รวมทั้งควรมีการร่วมมือกันอย่างสม่ำเสมอ
และต่อเนื่อง 10 ราย
2. ควรมีการจัดทำสหบรรณานุกรม หรือมีแหล่งชี้แนะสารนิเทศ
ที่สามารถจะชี้แนะได้ว่าสารนิเทศที่ต้องการสามารถจะหาได้จากแหล่งใด 8 ราย
3. ห้องสมุดหรือสุนัขสารนิเทศทางไทยศึกษา ควรจัดสารนิเทศให้
เป็นหมวดหมู่ ผู้ใช้สามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง หรือถ้าไม่สามารถค้นคว้าได้ด้วย
ตนเอง ควรจะต้องมีบรรณารักษ์ที่เชี่ยวชาญในการช่วยค้นคว้า 5 ราย
4. ศูนย์วัฒนธรรม พิพิธภัณฑ์ และแหล่งสะสมส่วนบุคคล ควรจัด
กิจกรรมเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้าร่วมมากกว่านี้ 3 ราย
5. ในกรณีห้องสมุด/สุนัขสารนิเทศไม่มีสารนิเทศที่ผู้ใช้ต้องการ
ควรมีแบบฟอร์มให้ผู้ใช้อกรายชื่อสารนิเทศเหล่านั้น เพื่อที่จะได้
ดำเนินการจัดซื้อ จัดหาเมื่อมีงบประมาณ และควรมีแบบสอบถามหรือ

บเสนอแนะความคิดเห็นสำหรับผู้มาใช้บริการ เพื่อที่ทางห้องสมุด/ศูนย์-
สารนิเทศจะได้ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้บริการได้อย่างมี
ประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะคำแนะนำของผู้ใช้บริการนั้นมีประโยชน์มาก ไม่
ควรมองข้าม

3 ราย

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้และความต้องการสารสนเทศในด้านเนื้อหา รูปแบบ ภาษา อายุ และแหล่งสารสนเทศ รวมทั้งปัญหาในการใช้สารสนเทศของนักวิจัยสาขาไทยศึกษาในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ อาจารย์ และนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จาก 5 สถาบัน ดังนี้ สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร และสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

วิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยกำหนดแนวเหตุผลไว้ว่า นักวิจัยสาขาไทยศึกษาประสบปัญหาในการใช้สารสนเทศที่ต้องการจากห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศทางไทยศึกษา รวมทั้งต้องการให้มีการปรับปรุงแก้ไขปัญหามีอยู่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม ซึ่งมีคำถามครอบคลุมรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบ การใช้และความต้องการสารสนเทศในด้านเนื้อหา รูปแบบ ภาษา อายุ และแหล่งสารสนเทศ รวมทั้งปัญหาในการใช้สารสนเทศ ซึ่งแจกให้กับอาจารย์และนักวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนการวิจัยสาขาไทยศึกษา จาก 5 สถาบัน จำนวน 402 คน ทั้งนี้ไม่รวมผู้ที่กำลังอยู่ระหว่างลาศึกษาต่อ ลาคลอดบุตร ลาบวช ผูกอบรม ดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ หรือปฏิบัติงานวิจัยในช่วงเวลาเก็บข้อมูล และได้แบบสอบถามกลับคืนมา 310 ชุด เป็น

แบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ 306 ชุด คิดเป็นร้อยละ 76.12 ของ
แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีวิเคราะห์ข้อมูลใช้การนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. การใช้และความต้องการสารสนเทศในด้านเนื้อหา

จากการวิเคราะห์การใช้เนื้อหาของสารสนเทศของนักวิจัยจากทั้ง 5 สถาบัน
พบว่า เนื้อหาของสารสนเทศที่นักวิจัยมีการใช้คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง โดย
เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคมไทย ภูมิปัญญา ปัญหาสังคม
การเมือง การปกครอง การศึกษา เทคโนโลยีพื้นฐาน/เครื่องมือเครื่องใช้ การทำมาหากิน/
อาชีพ ศาสนา/ความเชื่อทางศาสนา เศรษฐกิจ ชีวประวัติบุคคลสำคัญ ชนกลุ่มน้อยใน-
ประเทศไทย ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์ ชนชาติไท วรรณกรรม/วรรณคดี และเพลงและการ-
ละเล่นพื้นบ้าน ตามลำดับ ส่วนสารสนเทศสาขาวิชาอื่น ๆ นั้น นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาถึงการใช้เนื้อหาของสารสนเทศของนักวิจัยจากแต่ละสถาบัน
พบว่า นักวิจัยจากแต่ละสถาบัน มีการใช้สารสนเทศสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เหมือนและแตกต่างกัน
ซึ่งสามารถจัดอันดับการใช้จากมากที่สุด 5 อันดับแรกได้ดังนี้

นักวิจัยจากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการใช้สารนิเทศ สาขาวิชาการเมือง/การปกครอง ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา สังคมไทย และศาสนา/ความเชื่อทางศาสนาในระดับปานกลาง ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการใช้สารนิเทศสาขาวิชาปัญหาสังคมในระดับมาก และสาขาวิชาสังคมไทย การเมือง/การปกครอง เศรษฐกิจ และการทํามาหากิน/อาชีพในระดับปานกลาง ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล มีการใช้สารนิเทศสาขาวิชา ขนบธรรมเนียมประเพณีในระดับมาก และสาขาวิชาภาษาไทย/ภาษาศาสตร์ ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย ชนชาติไท และสังคมไทยในระดับปานกลาง ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการใช้สารนิเทศสาขาวิชา สังคมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี สถาปัตยกรรม ปัญหาสังคม และเทคโนโลยี-พื้นบ้าน/เครื่องมือเครื่องใช้ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และ

นักวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการใช้สารนิเทศสาขาวิชาขนบธรรมเนียมประเพณี สังคมไทย การศึกษา ภูมิปัญญา และปัญหาสังคมในระดับปานกลางตามลำดับ

ในด้านความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศของนักวิจัยจากทั้ง 5 สถาบันพบว่า เนื้อหาของสารนิเทศที่นักวิจัยมีความต้องการคิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก สาขาวิชาที่นักวิจัยมีความต้องการโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สังคมไทย และรองลงมา ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี และภูมิปัญญา ส่วนสารนิเทศสาขาวิชาอื่น ๆ ที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ปัญหาสังคม การเมือง/การปกครอง เทคโนโลยีพื้นบ้าน/เครื่องมือเครื่องใช้ การทํามาหากิน/อาชีพ ศาสนา/

ความเชื่อทางศาสนา การศึกษา เศรษฐกิจ ชนชาติไทย ชีวิตประวัติบุคคลสำคัญ เพลงและ-
 การละเล่นพื้นบ้าน ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์ วรรณกรรม/วรรณคดี กฎหมาย ภูมิศาสตร์
 ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย สถาบันตยกรรม หัตถกรรม การแพทย์และสมุนไพรไทยโบราณ
 ดนตรีไทย และอาหารและโภชนาการ ตามลำดับ ส่วนสารนิเทศสาขาวิชาอื่น ๆ นอกจากนี้
 นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการเนื้อหาของสารนิเทศของนักวิจัยจากแต่ละ
 สถาบัน พบว่า นักวิจัยจากแต่ละสถาบันมีความต้องการสารนิเทศสาขาวิชาต่าง ๆ ที่เหมือน
 และแตกต่างกัน ซึ่งสามารถจัดอันดับความต้องการจากมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้ดังนี้

นักวิจัยจากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความต้องการ
 สารนิเทศสาขาวิชา ภูมิปัญญาในระดับมาก และสาขาวิชาสังคมไทย การเมือง/การปกครอง
 ขนบธรรมเนียมประเพณี เศรษฐกิจ และศาสนา/ความเชื่อทางศาสนาในระดับปานกลาง
 ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความต้องการ
 สารนิเทศ สาขาวิชาปัญหาสังคม สังคมไทย การเมือง/การปกครอง และเศรษฐกิจในระดับ
 มาก และสาขาวิชาการทํามาหากิน/อาชีพในระดับปานกลาง ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัย-
 มหิดล มีความต้องการสารนิเทศสาขาวิชาขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาไทย/ภาษาศาสตร์
 ชนกลุ่มน้อยในประเทศไทย และสังคมไทยในระดับมาก และสาขาวิชาภูมิปัญญาในระดับ
 ปานกลาง ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความต้องการ
 สารนิเทศ สาขาวิชาสังคมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ปัญหาสังคม สถาบันตยกรรม และ
 เทคโนโลยีพื้นบ้าน/เครื่องมือเครื่องใช้ในระดับปานกลาง ตามลำดับ เช่นเดียวกับการใช้ และ

นักวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีความต้องการ สารนิเทศสาขาวิชาภูมิปัญญา ขนบธรรมเนียมประเพณี สังคมไทย และปัญหาสังคมในระดับมาก และสาขาวิชาศาสนา/ความเชื่อทางศาสนาในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ผลการวิจัยพบว่า นักวิจัยจากทั้ง 5 สถาบัน มีค่าเฉลี่ยความต้องการสารนิเทศ ในสาขาวิชาต่าง ๆ สูงกว่าการใช้ทุกสาขาวิชา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักวิจัยมีความ ต้องการสารนิเทศในสาขาวิชาต่าง ๆ เหล่านี้ในระดับมาก แต่ตามความเป็นจริง สถาบัน- สารนิเทศยังไม่สามารถบริการวัสดุสารนิเทศในสาขาวิชาเฉพาะด้านดังกล่าวได้ตรงและ เพียงพอกับความต้องการของนักวิจัย หรืออาจเป็นเพราะสารนิเทศในสาขาวิชานั้น ๆ มีการ ผลิตออกมาน้อย ซึ่งผลการวิจัยข้อมูลในส่วนนี้สอดคล้องกับปัญหาในการใช้สารนิเทศในด้าน เนื้อหา ซึ่งพบว่า ปัญหาในระดับปานกลางประการหนึ่งที่นักวิจัยประสบคือ สารนิเทศเฉพาะ สาขาวิชามีน้อย และอีกประการหนึ่งคือ เนื้อหาของสารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ชี้ให้เห็นว่า นักวิจัยจากทุกสถาบันมีการใช้และมี ความต้องการสารนิเทศในสาขาวิชาสังคมไทยในระดับมากเหมือนกันทุกแห่ง ทั้งนี้เพราะ สาขาวิชาสังคมไทยมีเนื้อหาที่ครอบคลุมเรื่องราวต่าง ๆ ทางไทยศึกษาอย่างกว้างขวาง แต่ ในสาขาวิชาอื่น ๆ นักวิจัยมีการใช้และความต้องการที่เหมือนและแตกต่างกันออกไป ทั้งนี้ อาจขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการให้การสนับสนุนการวิจัยของแต่ละสถาบัน ซึ่งเน้นในสาขาวิชา ต่าง ๆ ที่ไม่เหมือนกันในทุกประการ ดังจะเห็นได้จากการที่นักวิจัยส่วนใหญ่มีการใช้และมี ความต้องการสารนิเทศสาขาวิชาสังคมไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา และปัญหา สังคมในระดับมาก ซึ่งอาจจะเป็นเพราะทุกสถาบันวิจัยเน้นการส่งเสริมการวิจัยในสาขาวิชา ดังกล่าวเหมือน ๆ กัน

2. การใช้และความต้องการสารนิเทศในด้านรูปแบบ

วัสดุตีพิมพ์

จากการวิเคราะห์การใช้สารนิเทศรูปแบบต่าง ๆ ของนักวิจัยจากทั้ง 5 สถาบัน พบว่า นักวิจัยมีการใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุตีพิมพ์ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยการใช้หนังสือและตำราสูงที่สุด และรองลงมาคือ วารสารวิชาการ และรายงานการวิจัย ตามลำดับ ส่วนรูปแบบวัสดุตีพิมพ์ที่นักวิจัยใช้ในระดัปานกลาง ได้แก่ วิทยานิพนธ์ หนังสือพิมพ์ บรรณานุกรม เอกสารประกอบการประชุม/สัมมนา จุลสาร/ข่าวสารต่าง ๆ สารานุกรม วารสารและนิตยสารทั่วไป พจนานุกรม รูปภาพ แผนที่ ธรรมนูญ และสาระสิ่งเขบ ตามลำดับ ส่วนหนังสือรายปี และกฤตภาคนั้น นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาถึงการใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุตีพิมพ์ของนักวิจัยจากแต่ละสถาบัน พบว่า นักวิจัยจากแต่ละสถาบันมีการใช้สารนิเทศในด้านรูปแบบที่เหมือนและแตกต่างกัน โดยมีการใช้ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถจัดอันดับการใช้จากมากที่สุดไปหาน้อยได้ดังนี้

นักวิจัยจากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการใช้หนังสือและตำรา รายงานการวิจัย วารสารวิชาการ และวิทยานิพนธ์ในระดับมาก ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีการใช้หนังสือและตำรา วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ในระดับมาก ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล มีการใช้หนังสือและตำรา วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย และพจนานุกรมในระดับมาก ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการใช้หนังสือ
และตำรา และวารสารวิชาการในระดับมาก ตามลำดับ และ

นักวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการใช้หนังสือและ
ตำรา รายงานการวิจัย และวารสารวิชาการในระดับมาก ตามลำดับ

ในด้านความต้องการสารนิเทศในรูปแบบต่าง ๆ ของนักวิจัยจากทั้ง 5
สถาบัน พบว่า นักวิจัยมีความต้องการสารนิเทศในรูปแบบวัสดุพิมพ์ในระดับมาก โดยมี
ความต้องการหนังสือและตำราสูงที่สุด และรองลงมาคือ วารสารวิชาการ รายงานการ-
วิจัย และวิทยานิพนธ์ ตามลำดับ ส่วนรูปแบบวัสดุพิมพ์ที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับ
ปานกลาง ได้แก่ เอกสารประกอบการประชุม/สัมมนา บรรณานุกรม หนังสือพิมพ์ สารระ-
สังเขป สารานุกรม วารสารและนิตยสารทั่วไป ธรรมนูญ จุลสาร/ข่าวสารต่าง ๆ
พจนานุกรม รูปภาพ/แผนที่ และกฤตภาค สำหรับรูปแบบวัสดุพิมพ์ที่นักวิจัยมีความต้องการ
ในระดับน้อยมีเพียงประเภทเดียว ได้แก่ หนังสือรายปี

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการสารนิเทศในรูปแบบวัสดุพิมพ์ของนักวิจัยจาก
แต่ละสถาบัน พบว่า นักวิจัยจากแต่ละสถาบันมีความต้องการสารนิเทศในด้านรูปแบบที่เหมือน
และแตกต่างกัน โดยมีความต้องการซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถจัดลำดับ
ความต้องการจากมากที่สุดไปหาน้อย ได้ดังนี้

นักวิจัยจากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความต้องการ
หนังสือและตำรา รายงานการวิจัย วารสารวิชาการ และวิทยานิพนธ์ในระดับมาก ตามลำดับ
เช่นเดียวกับการใช้

นักวิจัยจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความต้องการหนังสือและตำรา วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์ในระดับมาก ตามลำดับ เช่นเดียวกับการใช้

นักวิจัยจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล มีความต้องการหนังสือและตำรา วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย พจนานุกรม และบรรณานุกรมในระดับมาก ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความต้องการหนังสือและตำรา วารสารวิชาการ และรายงานการวิจัยในระดับมาก ตามลำดับ และ

นักวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีความต้องการหนังสือและตำรา วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และเอกสารประกอบการประชุม/สัมมนาในระดับมาก ตามลำดับ

วัสดุไม่ตีพิมพ์

จากการวิเคราะห์การใช้สารนิเทศรูปแบบต่าง ๆ ของนักวิจัยจากทั้ง 5 สถาบัน พบว่า นักวิจัยมีการใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุไม่ตีพิมพ์ คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง โดยใช้สไลด์เป็นอันดับแรก และใช้ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์รองลงมา ส่วนวัสดุไม่ตีพิมพ์ประเภทอื่น ๆ นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย สำหรับวัสดุไม่ตีพิมพ์ที่นักวิจัยมีการใช้ โดยมีค่าเฉลี่ยในระดับน้อยที่สุด/ไม่เคยใช้นั้น มีเพียงประเภทเดียวคือ เทปแม่เหล็ก/จานแม่เหล็ก

เมื่อพิจารณาถึงการใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุไม่ตีพิมพ์ของนักวิจัยจากแต่ละสถาบัน พบว่า นักวิจัยจากแต่ละสถาบัน มีการใช้สารนิเทศในด้านรูปแบบที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังนี้

นักวิจัยจากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการใช้สไลด์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง เพียงประเภทเดียว

นักวิจัยจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล มีการใช้ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ แผ่นเสียง/เทปเสียง และสไลด์ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และ

นักวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการใช้สไลด์ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ แผ่นเสียง/เทปเสียง และวัตถุของจริงในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ในด้านความต้องการสารนิเทศในรูปแบบวัสดุไม่ตีพิมพ์ของนักวิจัยจากทั้ง 5 สถาบัน พบว่า นักวิจัยมีความต้องการสารนิเทศในรูปแบบวัสดุไม่ตีพิมพ์ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ใดยใช้สไลด์เป็นอันดับแรก และรองลงมา ได้แก่ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ แผ่นเสียง/เทปเสียง และวัตถุของจริง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงความต้องการสารนิเทศในรูปแบบวัสดุไม่ตีพิมพ์ของนักวิจัยจากแต่ละสถาบัน พบว่า นักวิจัยจากแต่ละสถาบันมีความต้องการสารนิเทศในด้านรูปแบบที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังนี้

นักวิจัยจากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความต้องการสไลด์ แผ่นเสียง/เทปเสียง ต้นฉบับตัวเขียน/เอกสารโบราณ และภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีความต้องการ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ สไลด์ แผ่นเสียง/เทปเสียง ไม้ครุฟิล์ม/ไม้ครุพิช และต้นฉบับตัวเขียน/เอกสารโบราณในระดับปานกลาง ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัย-
มหิดล มีความต้องการภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ สไลด์ แผ่นเสียง/เทปเสียง และวัตถุของจริง
ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

นักวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความต้องการ
สไลด์ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ วัตถุของจริง แผ่นเสียง/เทปเสียง และไมโครฟิล์ม/
ไมโครฟิชในระดับปานกลาง ตามลำดับ

นักวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีความต้องการสไลด์
ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ แผ่นเสียง/เทปเสียง วัตถุของจริง และวัตถุจำลอง/วัตถุย่อส่วน
ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

สำหรับวัสดุไม้ตีพิมพ์ประเภทแม่เหล็ก/จานแม่เหล็กนั้น นักวิจัยจากทุก
สถาบันมีความต้องการในระดับน้อย

สารนิเทศที่ได้จากบุคคล

จากการวิเคราะห์การใช้รูปแบบสารนิเทศที่ได้จากบุคคล ซึ่งได้แก่ ความรู้ที่
ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และความรู้ที่ได้จากประสบการณ์
ของตนเองนั้น พบว่า นักวิจัยจากทั้ง 5 สถาบัน มีการใช้ในระดับปานกลางและระดับมาก
ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาถึงการใช้รูปแบบสารนิเทศที่ได้จากบุคคลของนักวิจัยจากแต่ละ
สถาบัน พบว่า นักวิจัยจากแต่ละสถาบันมีระดับการใช้ที่เหมือนและแตกต่างกัน ดังนี้

นักวิจัยจากสถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากสถาบันวิจัย
และพัฒนา มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการใช้ความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือ

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับปานกลาง และมีการใช้ความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ของตนเองในระดับมาก

นักวิจัยจากสถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล มีการใช้ความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ของตนเองในระดับปานกลาง และ

นักวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ มีการใช้ความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ของตนเองในระดับมาก

ในด้านความต้องการรูปแบบสารสนเทศที่ได้จากบุคคล พบว่า นักวิจัยจากทั้ง 5 สถาบัน มีความต้องการสารสนเทศประเภทความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ของตนเองในระดับมากทุกสถาบัน

จากผลการวิจัย พบว่า นักวิจัยมีค่าเฉลี่ยความต้องการสารสนเทศในทุกรูปแบบ สูงกว่าการใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักวิจัยมีความต้องการสารสนเทศรูปแบบต่าง ๆ ในระดับมาก แต่ในสภาพการใช้จริง ๆ นั้น สถาบันสารสนเทศยังมีวัสดุสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ไม่ตรงและไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้ใช้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า นักวิจัยต้องการใช้วัสดุสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ดังกล่าวมากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chen (1977) และ Dickerson (1988) ที่พบว่า การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศทางด้านอเมริกันศึกษายังล่าช้า ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อความก้าวหน้าในด้านการเรียนการสอน และการศึกษาวิจัยในระดับอุดมศึกษา

เป็นที่น่าสังเกตว่า นักวิจัยมีการใช้และมีความต้องการสารนิเทศในรูปแบบวัสดุตีพิมพ์และรูปแบบสารนิเทศที่ได้จากบุคคล คิดเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ส่วนการ
ใช้และมีความต้องการสารนิเทศในรูปแบบวัสดุไม่ตีพิมพ์นั้นมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง
เท่านั้น

สารนิเทศในรูปแบบวัสดุตีพิมพ์ที่นักวิจัยมีการใช้และมีความต้องการมากที่สุด
คือ หนังสือและตำรา ทั้งนี้เพราะหนังสือและตำราให้ข้อมูลทางวิชาการที่ถูกต้องและเชื่อถือ
ได้มากกว่าวัสดุสารนิเทศประเภทอื่น ๆ ในการใช้ประกอบการศึกษา ค้นคว้า และผลิตงาน
วิจัย นอกจากนี้ หนังสือและตำรายังเป็นวัสดุสารนิเทศประเภทที่ทำให้รายละเอียดเฉพาะ
เนื้อหาและตอบปัญหาเฉพาะที่ต้องการได้อย่างสมบูรณ์และชัดเจนกว่าวัสดุสารนิเทศประเภท
อื่น ๆ อีกทั้งสถาบันสารนิเทศต่าง ๆ ก็ได้จัดหาหนังสือและตำราไว้ให้บริการมากกว่าวัสดุ-
สารนิเทศประเภทอื่น ๆ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันยา อ้อประเสริฐ
(2530) ที่พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งที่มีศักยภาพสูงสุดในการสะสม
ทรัพยากรสารนิเทศที่เกี่ยวกับการศึกษาท้องถิ่น และสิ่งพิมพ์ประเภทที่มีมากที่สุด ได้แก่
หนังสือ

วัสดุตีพิมพ์ประเภทอื่น ๆ ที่นักวิจัยมีการใช้และมีความต้องการในระดับมาก
รองลงมาจากหนังสือและตำรา ได้แก่ วารสารวิชาการ รายงานการวิจัย และวิทยานิพนธ์
 ทั้งนี้เพราะวารสารวิชาการเป็นวัสดุสารนิเทศที่รวบรวมบทความวิชาการ บทวิเคราะห์-
วิจารณ์ต่าง ๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งรายงานความก้าวหน้าของวิทยาการสาขาต่าง ๆ
ที่มีความเชื่อถือได้ วารสารวิชาการจัดเป็นวัสดุสารนิเทศที่มีความสำคัญต่อการทำงานวิจัย
และงานเขียนทางวิชาการของอาจารย์และนักวิจัยเป็นอย่างมาก ส่วนรายงานการวิจัยและ
วิทยานิพนธ์ก็เป็นวัสดุสารนิเทศที่ให้ความรู้เกี่ยวกับผลการวิจัยที่มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้แล้ว อัน

จะเป็นประโยชน์ในการนำผลการวิจัยมาใช้ประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งยังเป็น
แนวทางสำหรับการวิจัยในเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งมีความน่าเชื่อถือ เช่นเดียวกับ
หนังสือและตำรา และวารสารวิชาการ

จากการที่นักวิจัยจากสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท
มหาวิทยาลัยมหิดลเพียงแห่งเดียวมีการใช้และความต้องการวัสดุตีพิมพ์ประเภทพจนานุกรม
ในระดับมากนอกเหนือจากวัสดุตีพิมพ์ประเภทอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้วนั้น อาจเป็นเพราะ
วัตถุประสงค์ประการหนึ่งของสถาบันฯ ซึ่งเน้นส่งเสริมการวิจัยและการเรียนการสอนทาง
ด้านภาษาไทย/ภาษาศาสตร์ ดังนั้นนักวิจัยและอาจารย์จึงมีความจำเป็นในการใช้และมี
ความต้องการวัสดุตีพิมพ์ประเภทพจนานุกรมในระดับมากเพื่อใช้ในการปฏิบัติงานซึ่งเกี่ยวข้องกับ
ทางด้านดังกล่าว

ส่วนวัสดุตีพิมพ์ประเภทกฤตภาคและหนังสือรายปี ซึ่งนักวิจัยมีการใช้และมี
ความต้องการในระดับน้อยนั้น อาจจะเป็นเพราะการจัดบริการกฤตภาคยังไม่เป็นที่รู้จัก
แพร่หลาย หรือมีการจัดบริการนี้แล้ว แต่ผู้ใช้ไม่เห็นความจำเป็น ไม่สนใจที่จะใช้ก็เป็นได้
ส่วนหนังสือรายปีนั้น การที่นักวิจัยมีการใช้ และมีความต้องการในระดับน้อย อาจจะเป็น
เพราะวัสดุตีพิมพ์ประเภทนี้ผลิตออกมาน้อย และไม่ค่อยมีบริการตามสถาบันสารนิเทศต่าง ๆ

สำหรับในด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์นั้น จากผลการวิจัยพบว่า นักวิจัยมีการใช้และ
มีความต้องการในระดับปานกลาง โดยวัสดุไม่ตีพิมพ์ที่มีการใช้และมีความต้องการมากที่สุด
ได้แก่ สไลด์ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ แผ่นเสียง/เทปเสียง และวัตถุของจริง ทั้งนี้อาจ
เป็นเพราะ สไลด์ ภาพยนตร์/เทปโทรทัศน์ และแผ่นเสียง/เทปเสียง เป็นวัสดุสารนิเทศ
ที่ใช้ถ่ายทอดความรู้ได้เป็นอย่างดี ช่วยให้เห็นภาพและ/หรือฟังเสียงที่แท้จริงของสิ่งต่าง ๆ

และในปัจจุบันได้มีการผลิตและให้บริการวัสดุสารนิเทศดังกล่าวอย่างแพร่หลาย ทั้งเรื่องทางวิชาการและบันเทิงคดี ส่วนวัตถุของจริงนั้นก็จัดเป็นวัสดุสารนิเทศที่มีความสำคัญยิ่งประเภทหนึ่งต่อการศึกษาวิจัยทางด้านไทยศึกษา เพราะวัตถุของจริงนั้นถือเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งให้ข้อมูลและแสดงถึงข้อเท็จจริงต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ตรงตามความจริงหรือใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด

ในด้านวัสดุไม่ตีพิมพ์ในรูปแบบที่ใช้กับคอมพิวเตอร์ ซึ่งได้แก่ เทปแม่เหล็ก/จานแม่เหล็ก นั้น พบว่า นักวิจัยมีการใช้งานในระดับน้อยที่สุด/ไม่เคยใช้ และมีความต้องการในระดับน้อยเมื่อเทียบกับวัสดุสารนิเทศประเภทอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหน้าที่การงานของอาจารย์และนักวิจัยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ จึงทำให้ไม่คุ้นเคยและไม่มีโอกาสในการใช้วัสดุสารนิเทศประเภทดังกล่าว เป็นผลให้อาจารย์และนักวิจัยส่วนใหญ่มีความต้องการใช้วัสดุสารนิเทศประเภทนี้ในระดับน้อย ผลการวิจัยข้อมูลในส่วนนี้สอดคล้องกับปัญหาในการใช้สารนิเทศในรูปแบบที่พบว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดที่นักวิจัยประสบในระดับปานกลาง ได้แก่ การไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ และความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศที่อยู่ในรูปแบบคอมพิวเตอร์

สำหรับสารนิเทศที่ได้จากบุคคลนั้น พบว่า นักวิจัยมีการใช้ความรู้ที่ได้จากการสนทนากับผู้ร่วมงานหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในระดับปานกลาง แต่มีความต้องการในระดับมาก ทั้งนี้เพราะการศึกษา ค้นคว้า วิจัยทางด้านไทยศึกษา มีความจำเป็นในการแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อมูลต่าง ๆ จากบุคคลที่เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ รอบรู้ อยู่ในเหตุการณ์หรืออยู่ในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งสามารถจะให้รายละเอียด ข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่ไม่มีการจดบันทึกไว้ หรือไม่สามารถค้นคว้าได้จากวัสดุสารนิเทศประเภทอื่น ๆ การที่การศึกษาวิจัยทางด้านไทยศึกษา เป็นการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวกับแต่ละท้องถิ่นในประเทศไทย

ตั้งนั้นบุคคลหรือชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ รวมทั้งนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญในเรื่องของท้องถิ่นนั้น ๆ จึงถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่ายิ่งที่จะให้ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการศึกษาวิจัย ยิ่งไปกว่านั้น การได้สนทนาและอภิปรายกับผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ยังเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน อันจะก่อให้เกิดแนวความคิดที่กว้างขวางและลึกซึ้งขึ้นอีกด้วย

ส่วนในด้านความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ของตนเองนั้น พบว่า นักวิจัยมีการใช้และมีความต้องการในระดับมาก ทั้งนี้คงจะเป็นเพราะการศึกษาวิจัยทางด้านไทยศึกษา ผู้ศึกษาวิจัยจะต้องมีความรู้ ความสนใจ ความเข้าใจ รวมทั้งจะต้องมีประสบการณ์ในเรื่องที่จะทำการศึกษาวิจัยเป็นอย่างดีและลึกซึ้งพอสมควร

3. การใช้และความต้องการสารสนเทศในด้านภาษา

จากการวิเคราะห์การใช้และความต้องการภาษาของสารสนเทศของนักวิจัยจากทั้ง 5 สถาบัน พบว่า นักวิจัยมีการใช้และมีความต้องการสารสนเทศภาษาไทยในระดับมาก ส่วนภาษาอังกฤษนั้น นักวิจัยมีการใช้ในระดับปานกลางแต่มีความต้องการในระดับมาก อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของความต้องการสารสนเทศภาษาไทยมีระดับที่สูงกว่าภาษาอังกฤษอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการศึกษาวิจัยทางด้านไทยศึกษา ข้อมูลสารสนเทศส่วนใหญ่จะเป็นภาษาไทย เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับไทย นอกจากนั้น ภาษาไทยยังเป็นภาษาที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ย่อมสามารถเข้าใจได้ง่ายและเข้าใจได้ลึกซึ้งกว่าภาษาอื่น ๆ ไม่ต้องเสียเวลาในการทำความเข้าใจและการแปล อีกทั้งในปัจจุบันมีการผลิตหนังสือ ตำราวิชาการภาษาไทยออกเผยแพร่เป็นจำนวนมากหลายสาขาวิชา รวมทั้งการแปลตำราภาษาอื่น ๆ มาเป็นภาษาไทยก็เพิ่มขึ้นด้วย จึงทำให้อาจารย์และนักวิจัยมีการใช้และมีความต้องการภาษาไทยมากกว่าภาษาอื่น ๆ แต่ในขณะเดียวกัน นักวิจัยก็มีความ

ต้องการสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ แต่ในระดับที่น้อยกว่าภาษาไทย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศอื่น ๆ จะให้ข้อมูลสารนิเทศอันจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ

จากการที่นักวิจัยมีระดับความต้องการสูงกว่าการใช้ แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันสถาบันสารนิเทศยังไม่สามารถจัดหาสารนิเทศทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษให้เพียงพอ กับความต้องการ ซึ่งทำให้ระดับการใช้ต่ำกว่าความต้องการ

4. การใช้และความต้องการด้านอายุของสารนิเทศ

จากการวิเคราะห์การใช้สารนิเทศที่มีอายุต่าง ๆ พบว่า นักวิจัยมีการใช้สารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบันในระดับมากเพียงประเภทเดียว ส่วนสารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปี ย้อนหลัง สารนิเทศที่มีอายุ 6-10 ปีย้อนหลัง และสารนิเทศที่มีอายุ 11-50 ปีย้อนหลัง นักวิจัยมีการใช้ในระดัปานกลาง สำหรับสารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปีย้อนหลัง และสารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลัง นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย

ในด้านความต้องการสารนิเทศ พบว่า นักวิจัยมีความต้องการสารนิเทศที่ผลิตในปีปัจจุบัน และสารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปีย้อนหลัง ในระดับมาก ส่วนสารนิเทศที่มีอายุในระดับอื่น ๆ นักวิจัยมีความต้องการในระดับปานกลางทั้งสิ้น ทั้งนี้ลดหลั่นไปตามอายุของสารนิเทศ คือ ยิ่งสารนิเทศมีอายุมากขึ้นก็ยิ่งมีความต้องการน้อยลง

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า นักวิจัยมีความต้องการสารนิเทศปีใหม่ล่าสุด และรองลงมาคือ สารนิเทศที่มีอายุ 1-5 ปีย้อนหลัง มากกว่าสารนิเทศที่มีอายุ 6 ปีขึ้นไป ซึ่งแสดงว่านักวิจัยย่อมต้องการใช้สารนิเทศที่ทันสมัยใหม่ล่าสุดเสมอ ทั้งนี้เพราะใน

ปัจจุบันสารนิเทศได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็ว อาจารย์และนักวิจัยจำเป็นต้องติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการเพื่อนำมาใช้ในการสอน การวิจัยของตน

แต่อย่างไรก็ดี มีข้อน่าสังเกตว่า ในขณะที่นักวิจัยต้องการใช้สารนิเทศที่ใหม่ ๆ แต่ในขณะที่เดียวกันก็ต้องการใช้สารนิเทศแบบไม่จำกัดอายุด้วย ดังจะเห็นได้จากการที่นักวิจัยมีการใช้สารนิเทศที่มีอายุ 51-100 ปีย้อนหลัง และสารนิเทศที่มีอายุตั้งแต่ 100 ปีย้อนหลังในระดับน้อย แต่มีความต้องการในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการศึกษาวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องราวในประวัติศาสตร์ ความเป็นมา วิวัฒนาการต่าง ๆ นั้น ถือว่าเอกสารสำคัญที่มีอายุมาก หรือเอกสารที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เป็นสารนิเทศที่มีความจำเป็นและมีคุณค่าต่อการศึกษาวิจัยเป็นอย่างยิ่ง

จากการที่นักวิจัยมีระดับความต้องการมากกว่าการใช้ในทุก ๆ ระดับอายุของสารนิเทศ แสดงให้เห็นว่า สถาบันสารนิเทศยังไม่สามารถสนองความต้องการด้านความทันสมัยของสารนิเทศ รวมทั้งด้านการเก็บสะสมและให้บริการสารนิเทศที่มีอายุมาก แต่มีความสำคัญให้แก่อาจารย์และนักวิจัยได้

5. การใช้และความต้องการแหล่งสารนิเทศ

จากการวิเคราะห์การใช้แหล่งสารนิเทศของนักวิจัย พบว่า แหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยจากทั้ง 5 สถาบัน มีการใช้ในระดับมากมีเพียงแหล่งเดียว คือ หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด สำหรับแหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ แหล่งสารนิเทศจากตัวบุคคล แหล่งสารนิเทศของภาควิชา/คณะ รัานจำหน่ายหนังสือ สถานที่จริง แหล่งสารนิเทศส่วนบุคคล และห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบัน ที่ตนสังกัด ส่วนแหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อย ได้แก่ ห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศ

ทางไทยศึกษา แหล่งเอกสารของเพื่อนหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน พิพิธภัณฑ์ แหล่งสารนิเทศ จากต่างประเทศ ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ แหล่งสะสมส่วนบุคคล ตามลำดับ และแหล่งสารนิเทศ ที่นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อยโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิก

ในด้านความต้องการแหล่งสารนิเทศ พบว่า แหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีความ ต้องการในระดับมาก ได้แก่ หอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด และแหล่งสารนิเทศจากตัว- บุคคล สำหรับแหล่งสารนิเทศที่นักวิจัยมีความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ แหล่ง- สารนิเทศของภาควิชา/คณะ สถานที่จริง ร้านจำหน่ายหนังสือ แหล่งสารนิเทศส่วนบุคคล ห้องสมุดอื่น ๆ ภายนอกสถาบันที่ตนสังกัด แหล่งสารนิเทศจากต่างประเทศ ห้องสมุด/ศูนย์- สารนิเทศทางไทยศึกษา แหล่งเอกสารของเพื่อนหรือของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ศูนย์- วัฒนธรรมต่าง ๆ พิพิธภัณฑ์ และแหล่งสะสมส่วนบุคคล ตามลำดับ ส่วนแหล่งสารนิเทศที่ นักวิจัยมีความต้องการในระดับน้อยมีเพียงแหล่งเดียว คือ สมาคมวิชาชีพที่ตนเป็นสมาชิก

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า นักวิจัยมีการใช้สารนิเทศจากหอสมุดกลาง ของสถาบันที่ตนสังกัดในระดับมากเพียงแหล่งเดียว ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความสะดวกที่ได้รับ อันเนื่องมาจากสถานที่ตั้งอยู่ใกล้ที่ทำงาน อีกทั้งหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยยังเป็นแหล่ง รวบรวมสารนิเทศในทุกสาขาวิชา หรือสหสาขาวิชา ซึ่งสามารถสนองความต้องการของ นักวิจัยไทยศึกษา ซึ่งในบางครั้งอาจต้องใช้สารนิเทศหลายสาขาวิชามาประกอบกัน

ส่วนในด้านความต้องการแหล่งสารนิเทศในระดับมากนั้น นอกจากนักวิจัย จะมีความต้องการสารนิเทศจากหอสมุดกลางๆ แล้ว ยังมีความต้องการสารนิเทศจากตัว- บุคคล เช่น การสนทนา การอภิปรายกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในอันตบรองลงมา ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะในการศึกษาวิจัยทางไทยศึกษา สารนิเทศจากตัวบุคคลเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นยิ่ง

เนื่องจากสารนิเทศหรือข้อมูลบางอย่างไม่อาจหาได้จากสารนิเทศในรูปแบบอื่น ๆ และมักจะต้องหาข้อมูลสารนิเทศจากบุคคลที่เป็นผู้รู้ในท้องถิ่นที่จะทำการศึกษาวิจัยนั้น ๆ หรืออาจจะต้องหาข้อมูลจากนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น ๆ หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกัน เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ในแนวที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

นอกจากแหล่งสารนิเทศที่เป็นหอสมุดกลางของสถาบันที่ตนสังกัด และแหล่งสารนิเทศจากตัวบุคคลแล้ว นักวิจัยมีการใช้และความต้องการแหล่งสารนิเทศของภาควิชา/คณะ เป็นอันดับรองลงมา ทั้งนี้คงเป็นเพราะความสะดวกอันเนื่องมาจากสถานที่ตั้งอยู่ใกล้-ที่ทำงาน อีกทั้งยังมีสารนิเทศเฉพาะสาขาวิชาและสารนิเทศในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งอาจารย์และนักวิจัยมีความต้องการใช้

เป็นที่น่าสังเกตว่า แหล่งสารนิเทศที่เป็นห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศทางไทยศึกษา ศูนย์วัฒนธรรมต่าง ๆ พิพิธภัณฑ์ และแหล่งสะสมส่วนบุคคลนั้น นักวิจัยมีการใช้ในระดับน้อยแต่มีความต้องการในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแหล่งสารนิเทศต่าง ๆ เหล่านี้ ส่วนใหญ่ยังมีบริการที่ใหม่แปรหลาย ไม่เป็นที่รู้จักมากนัก รวมทั้งอาจจะมีทรัพยากรสารนิเทศจำนวนน้อยเนื่องจากเป็นสถาบันที่ก่อตั้งขึ้นมาใหม่ และเริ่มสะสมทรัพยากรสารนิเทศในระยะเวลาน้อยกว่าแหล่งสารนิเทศอื่น ๆ แหล่งสารนิเทศต่าง ๆ เหล่านี้ควรจะเป็นแหล่งที่สะสมและให้บริการสารนิเทศที่สำคัญยิ่งสำหรับการศึกษาและวิจัยทางไทยศึกษา เพราะมีความเกี่ยวข้องกับสารนิเทศทางไทยศึกษาโดยตรง

6. ปัญหาในการใช้สารนิเทศ

จากการวิเคราะห์ปัญหาในการใช้สารนิเทศ พบว่า ปัญหาที่นักวิจัยประสบมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การไม่ทราบ

วิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่นภายนอกมหาวิทยาลัย และศูนย์เอกสารต่าง ๆ การไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์ เผยแพร่ ความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศที่อยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ สารนิเทศเฉพาะ สาขาวิชามีน้อย ความยากลำบากในการติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยมีไม่เพียงพอ ระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้ เนื้อหาของสารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการ และสารนิเทศที่เป็นภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ

ปัญหาในการใช้สารนิเทศที่นักวิจัยประสบในระดับน้อย ได้แก่ ความยุ่งยาก ในการใช้สารนิเทศในรูปแบบวัสดุ สารนิเทศเก่าและล้าสมัย การไม่เข้าใจสารนิเทศ ที่เป็นภาษาต่างประเทศ การใช้สารนิเทศบางรูปแบบเท่านั้นเพราะไม่ทราบว่า มีรูปแบบอื่นด้วย การไม่ทราบว่า จะค้นหาสารนิเทศที่ต้องการจากสารนิเทศรูปแบบใด และสารนิเทศภาษาอื่น นอกเหนือจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ

เมื่อพิจารณาถึงปัญหานั้นแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหา รูปแบบ ภาษา อายุ และแหล่งสารนิเทศ สามารถสรุปได้ดังนี้

ด้านเนื้อหา

ปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านเนื้อหา พบว่า นักวิจัยประสบปัญหาในระดับ ปานกลาง ได้แก่ ปัญหาสารนิเทศเฉพาะสาขาวิชามีน้อย และเนื้อหาของสารนิเทศไม่ตรงกับความต้องการ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการขาดงบประมาณ หรือความไม่สมดุลในการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อ จัดหาทรัพยากรสารนิเทศแต่ละสาขาวิชา รวมทั้งขาด การสำรวจถึงความต้องการสารนิเทศของผู้ใช้ในด้านเนื้อหา และขาดการร่วมมือกันระหว่าง

สถาบันสารนิเทศกับผู้ใช้สารนิเทศในการร่วมมือกันเสนอรายชื่อในการจัดซื้อ จัดหาทรัพยากร สารนิเทศให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้

ด้านรูปแบบ

ในด้านปัญหาในการใช้รูปแบบของสารนิเทศ พบว่า นักวิจัยประสบปัญหาใน ด้านการไม่ทราบวิธีค้นคืนข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ ประสบปัญหาในด้านความยุ่งยากในการใช้สารนิเทศที่อยู่ในรูปแบบของคอมพิวเตอร์ในระดับ ปานกลางด้วย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปฏิบัติงานของอาจารย์และนักวิจัยไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ คอมพิวเตอร์โดยตรง จึงทำให้ไม่คุ้นเคยและไม่มีโอกาสใช้รูปแบบดังกล่าว ส่วนปัญหาอื่น ๆ ในด้านรูปแบบอยู่ในระดับน้อยและระดับไม่ เป็นปัญหา

ด้านภาษา

สำหรับปัญหาในการใช้สารนิเทศด้านภาษานั้น พบว่า ปัญหาที่ประสบในระดับ ปานกลาง ได้แก่ สารนิเทศที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีไม่เพียงพอ ซึ่งจากผลการวิจัย แสดงให้เห็นว่า นักวิจัยมีความต้องการทั้งสารนิเทศที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษในระดับ มาก ดังนั้นสถาบันสารนิเทศจึงควรจัดหาสารนิเทศทั้ง 2 ภาษา โดยเฉพาะภาษาไทยให้ มากพอกับการใช้และความต้องการของนักวิจัย ส่วนปัญหาอื่น ๆ ในด้านภาษาอยู่ในระดับน้อย

ด้านอายุ

สำหรับปัญหาของสารนิเทศเก่าและล้าสมัยนั้น พบว่า นักวิจัยประสบปัญหานี้ ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาวิจัยทางด้านไทยศึกษานั้น ต้องการสารนิเทศทั้งที่ เป็นเรื่องในปัจจุบันและในอดีต เนื่องจากความรู้และวิทยาการต่าง ๆ ในอดีต สามารถนำ

มาเข้าให้เป็นประโยชน์ในปัจจุบันได้ โดยแสดงให้เห็นถึงประวัติความเป็นมา วิวัฒนาการของ
 วิทยาการในขณะนั้น และสามารถนำมาเปรียบเทียบกับวิทยาการในปัจจุบันได้ นอกจากนี้
 สารนิเทศศาสตร์ที่มีอายุมาก เช่น เอกสารโบราณ เอกสารจดหมายเหตุต่าง ๆ ก็จัดเป็น
 สารนิเทศที่มีความสำคัญมากประเภทหนึ่ง ซึ่งให้ประโยชน์ในการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์
 โบราณคดี ฯลฯ

ด้านแหล่งสารนิเทศ

สำหรับปัญหาในด้านการเข้าถึงแหล่งสารนิเทศ พบว่า นักวิจัยประสบปัญหาใน
 ระดับปานกลางทุกปัญหา ปัญหาที่สำคัญที่สุด ได้แก่ ความไม่สะดวกในการไปใช้ห้องสมุดอื่น
 ภายนอกมหาวิทยาลัยและศูนย์เอกสารต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์และนักวิจัยมี
 ภารกิจการทำงานมาก ดังนั้นจึงมักจะไปใช้สารนิเทศในแหล่งที่ใกล้กับที่ทำงาน เช่น หอสมุด-
 กลางของมหาวิทยาลัย และห้องสมุดของภาควิชา/คณะ เป็นต้น ส่วนปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ การ
 ไม่สามารถเข้าถึงสารนิเทศที่เป็นเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ
 สถาบันสารนิเทศไม่ได้จัดหา จัดเก็บ หรือจัดระบบในการค้นคืนเอกสารซึ่งไม่มีการจัดพิมพ์
 เผยแพร่เพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาต่อมาได้แก่ ความยากลำบากในการ
 ติดต่อพบปะกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน อันอาจเนื่องมาจากการไม่ทราบว่าใครเป็นผู้เชี่ยวชาญ
 ในสาขาวิชานั้น ๆ และอาจเนื่องมาจากขาดการจัดสัมมนา อภิปรายเพื่อเปิดโอกาสให้
 อาจารย์และนักวิจัยได้รับสารนิเทศจากการสนทนา หรืออภิปรายกับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
 ปัญหาต่อมา ได้แก่ การไม่ทราบว่าแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ
 โดยอาจเนื่องมาจากขาดการทำสหบรรณานุกรม ขาดแหล่งชี้แนะสารนิเทศหรือขาดการร่วมมือ
 ระหว่างสถาบันสารนิเทศในการร่วมมือกันให้บริการสารนิเทศ และปัญหาสุดท้าย ได้แก่
 ระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ไม่สะดวกต่อการใช้ ซึ่งอาจเป็นเพราะระบบการจัดเก็บ
 และค้นคืนสารนิเทศยังไม่มีประสิทธิภาพดีพอ

7. การทดสอบแนวเหตุผล

จากแนวเหตุผลที่ว่า นักวิจัยสาขาไทยศึกษาประสบปัญหาในการใช้สารนิเทศที่ต้องการจากห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศทางไทยศึกษา รวมทั้งต้องการให้มีการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาที่มีอยู่นั้น ผลการวิจัยพบว่าสอดคล้องกับแนวเหตุผลที่ตั้งไว้ เนื่องจากนักวิจัยให้ความเห็นว่าทรัพยากรห้องสมุดประเภทต่าง ๆ และสาขาวิชาต่าง ๆ ยังไม่เพียงพอกับการใช้และความต้องการ รวมทั้งนักวิจัยยังประสบปัญหาในการใช้สารนิเทศทั้งในด้านเนื้อหา รูปแบบ ภาษา อายุ และแหล่งสารนิเทศ ซึ่งน่าจะสรุปได้ว่า นักวิจัยต้องการให้มีการปรับปรุงแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักวิจัยสาขาไทยศึกษา

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักวิจัยสาขาไทยศึกษาที่มีต่อห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศทางไทยศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ทางด้านเนื้อหาของสารนิเทศ ควรจัดหาสารนิเทศทางไทยศึกษาที่มีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ ในทุก ๆ ด้านทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และควรมีสารนิเทศที่เกี่ยวกับชนชาติที่มีศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิตที่ใกล้เคียงกับชนชาติไทย เพื่อการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบ อันจะนำมาซึ่งข้อสรุปเกี่ยวกับไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ทางด้านรูปแบบของสารนิเทศ ในกรณีที่มีการใช้สารนิเทศในรูปแบบคอมพิวเตอร์ เนื่องจากผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ ดังนั้นจึงขอให้มีการเผยแพร่และแนะนำการค้นข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ใช้มีโอกาสดูเครื่องคอมพิวเตอร์มากขึ้น ทั้งในแง่ที่ให้ผู้ใช้งานข้อมูลเอง หรือเจ้าหน้าที่บริการค้นข้อมูลให้ นอกจากนี้ควรจัดบริการสารนิเทศในรูปแบบวัสดุย่อส่วน พร้อมเครื่องอ่านและเครื่องพิมพ์ วัสดุสารนิเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์เหล่านี้ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้เกิดการใช้กันอย่างกว้างขวาง

3. ทางด้านภาษาของสารนิเทศ นอกจากจะจัดหาสารนิเทศภาษาไทยและภาษาอังกฤษแล้ว ควรจะจัดหาสารนิเทศทางไทยศึกษาที่เป็นภาษาอื่น ๆ อีก เช่น ภาษาฝรั่งเศส เยอรมัน จีน ญี่ปุ่น ลาว เขมร พม่า และมลายู เป็นต้น

4. ทางด้านอายุของสารนิเทศ สารนิเทศที่ทันสมัยผลิตในปัจจุบัน มีการจัดหาและนำออกให้บริการไม่เพียงพอ ไม่ทันกับข้อมูลใหม่ ๆ ในปัจจุบัน นอกจากสารนิเทศใหม่ ๆ แล้ว การเก็บและให้บริการสารนิเทศที่มีอายุมากแต่มีคุณค่า นับว่าเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะรูปภาพ บันทึก รายงานทางราชการที่สำคัญ ๆ เพราะจะช่วยในการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ได้เป็นอย่างดี

5. ทางด้านแหล่งสารนิเทศ นักวิจัยสาขาไทยศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ในหลายประเด็น ดังต่อไปนี้

5.1 สถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ทางไทยศึกษา ควรมีสูนย์-สารนิเทศทางไทยศึกษา เพื่อจัดเก็บข้อมูลสารนิเทศได้อย่างเป็นระบบ โดยควรใช้ระบบที่ทันสมัยในการจัดเก็บและค้นคืนสารนิเทศ และสามารถให้บริการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างศูนย์สารนิเทศต่าง ๆ ได้ในรูปแบบรายงาน รวมทั้งควรมีการร่วมมือกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

5.2 ห้องสมุดหรือศูนย์สารนิเทศทางไทยศึกษา ควรจัดสารนิเทศให้เป็นหมวดหมู่ เป็นระบบที่ดีมีประสิทธิภาพให้ผู้ใช้สามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ในกรณีที่ไม่สามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ควรจะต้องมีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญเป็นผู้ให้คำอธิบาย และคอยแนะนำผู้ใช้บริการในการค้นคว้า

5.3 ควรมีการทำสหบรรณานุกรมหรือมีแหล่งชี้แนะสารนิเทศที่สามารถจะชี้แนะได้ว่าสารนิเทศที่ต้องการสามารถจะหาได้จากแหล่งใด

5.4 ในกรณีที่ห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศ ไม่มีสารนิเทศที่ผู้ใช้ต้องการ ควรจะมีแบบฟอร์มให้ผู้ใช้กรอกรายชื่อสารนิเทศเหล่านั้น เพื่อที่จะได้ดำเนินการจัดหาหรือจัดซื้อเมื่อมีงบประมาณ และควรมีแบบสอบถามหรือใบเสนอแนะความคิดเห็นสำหรับผู้มาใช้บริการ เพื่อ

ที่ทางห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศจะได้รับการปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะคำแนะนำของผู้ใช้บริการนั้นมีประโยชน์เป็นอย่างมาก ไม่ควรมองข้าม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดหาและจัดบริการสารนิเทศแก่ห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศทางไทยศึกษา ได้ดังนี้

1. ในด้านการจัดหา

1.1 ห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศควรให้ความสำคัญกับการจัดหาหนังสือ/ตำราวารสารวิชาการ และรายงานการวิจัย ในเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับไทยศึกษา โดยครอบคลุมสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสาขาวิชาสังคมไทย วัฒนธรรมนิยม-ประเพณี และภูมิปัญญา ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถาบันด้วย นอกจากนี้ก็ควรมีสารนิเทศที่เกี่ยวข้องชนชาติอื่น ๆ ซึ่งสามารถนำมาศึกษาในเชิงเปรียบเทียบได้ ทั้งนี้ทางห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศควรสอบถามหรือขอคำแนะนำจากผู้ใช้ในการเสนอรายชื่อหนังสือหรือวัสดุ-สารนิเทศรูปแบบอื่น ๆ เพื่อจัดซื้อ จัดหาเข้าห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศ เพราะจะช่วยให้ได้สารนิเทศที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้มากยิ่งขึ้น

1.2 วัสดุสารนิเทศในรูปแบบที่มีการใช้น้อย ได้แก่ กฤตภาค วัสดุทัศนวัสดุ และวัสดุย่อส่วน ฯลฯ สาเหตุที่วัสดุสารนิเทศดังกล่าวมีการใช้น้อย ทั้ง ๆ ที่เป็นสื่อที่มีประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้า วิจัยเป็นอย่างมาก อาจเป็นเพราะผู้ใช้ไม่ทราบวิธีการเข้าถึงวัสดุสารนิเทศ หรือไม่ทราบว่าห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศมีวัสดุสารนิเทศดังกล่าว ดังนั้น

จึงควรมีการประชาสัมพันธ์บริการต่าง ๆ เหล่านี้ให้ผู้ใช้ทราบ และส่งเสริมให้มีการใช้บริการดังกล่าวให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

1.3 เอกสารบางประเภทที่ไม่มีจำหน่ายตามร้านหนังสือทั่วไปหรือเอกสารที่ไม่มีการจัดพิมพ์เผยแพร่ เช่น รายงานการประชุมทางวิชาการในด้านต่าง ๆ บรรณารักษ์ควรติดตามและจัดหามาให้บริการแก่ผู้ใช้ ทั้งนี้เพราะเอกสารประเภทนี้ให้ความรู้ทางวิชาการใหม่ ๆ ซึ่งยังไม่เคยเผยแพร่มาก่อน จึงมีความสำคัญต่อการวิจัยและงานเขียนทางวิชาการ

1.4 จากการศึกษาที่อาจารย์และนักวิจัยสาขาไทยศึกษา มีความต้องการสารนิเทศที่ได้จากบุคคล เช่น จากการสนทนากับผู้ร่วมงาน หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ทั้งนี้เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และจะทำให้ได้ข้อมูลต่าง ๆ ในแนวที่กว้างขวางและลึกซึ้งยิ่งขึ้น ทางห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศจึงควรจัดทำรายชื่อและสถานที่ติดต่อผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในสาขาต่าง ๆ ทางไทยศึกษาไว้ให้บริการแก่ผู้ใช้ โดยห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศอาจเป็นแหล่งประสานงานติดต่อให้ นอกจากนี้ทางห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศควรมีข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการประชุม สัมมนาในเรื่องทางด้านไทยศึกษา และควรติดต่อกับหน่วยงานนั้นเพื่อขอเอกสารหรือถ่ายสำเนาเอกสารไว้เพื่อเผยแพร่ต่อไป และถ้าเป็นไปได้ควรจัดสถานที่สำหรับการอภิปราย จัดประชุม สัมมนา เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใช้นิเทศฯได้รับสารนิเทศจากการสนทนากับผู้ร่วมงานและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมากยิ่งขึ้น

1.5 ในด้านการจัดหาและจัดเก็บสารนิเทศ เนื่องจากผู้ใช้นิเทศฯทางด้านไทยศึกษา ต้องการใช้นิเทศฯใหม่ ๆ ที่ผลิตในปัจจุบัน และสารนิเทศที่ไม่จำกัดอายุ ดังนั้นนอกจากบรรณารักษ์ควรจัดหาสารนิเทศที่ทันสมัยไว้ให้บริการแล้ว ในขณะเดียวกันก็ควรคัดเลือกสารนิเทศที่มีอายุมาก แต่มีคุณค่าทางด้านเนื้อหาหรือรูปแบบไว้บริการเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์

2. ในด้านการจัดบริการ

2.1 เนื่องจากห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศทางไทยศึกษาโดยส่วนใหญ่มิมีระบบการจัดเก็บสารนิเทศต่าง ๆ ที่ไม่สะดวกต่อการมาใช้ ดังนั้นห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศจึงควรจัดระบบการจัดเก็บและค้นคืนสารนิเทศให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้ใช้งานสามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง แต่ในกรณีที่ไม่สามารถค้นคว้าได้ด้วยตนเอง ก็ควรจะต้องมีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ เป็นผู้ให้บริการช่วยการค้นคว้า

2.2 ในกรณีที่ห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศ มีบริการค้นคืนสารนิเทศด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ และเปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานสามารถค้นคืนได้ด้วยตนเอง เนื่องจากกรณีที่ผู้ใช้งานบริการส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ในเรื่องการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ จึงควรมีการอบรมวิธีใช้คอมพิวเตอร์ในการค้นคืนข้อมูลสารนิเทศ และจะต้องมีบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ผู้ชำนาญการพร้อมที่จะให้คำปรึกษา แนะนำในการค้นคืนสารนิเทศ

2.3 เนื่องจากปัญหาในการไม่ทราบว่าจะแหล่งสารนิเทศใดที่มีสารนิเทศตรงตามความต้องการ ห้องสมุด/ศูนย์สารนิเทศควรจัดทำสหบรรณานุกรม หรือแหล่งชี้แนะสารนิเทศที่สามารถจะชี้แนะได้ว่า สารนิเทศที่ผู้ใช้งานต้องการสามารถจะหาได้จากแหล่งสารนิเทศใดทั้งจากแหล่งสารนิเทศในประเทศและต่างประเทศ

ข้อจำกัดการวิจัย

การที่ผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้วัสดุไม่ตีพิมพ์ในรูปแบบที่เข้ากับคอมพิวเตอร์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุด/ไม่เคยใช้ อาจเป็นเพราะนักวิจัยเข้าใจว่า การใช้วัสดุในรูปแบบที่เข้ากับคอมพิวเตอร์นั้น ตนจะต้องเป็นผู้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว แต่ในการวิจัยครั้งนี้ การใช้วัสดุในรูปแบบที่เข้ากับคอมพิวเตอร์นั้น มีความหมาย

รวมถึง การให้บริการค้นคืนสารนิเทศโดยที่บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่เป็นผู้สืบค้นหา ซึ่งในความเป็นจริงแล้วอาจจะมีการใช้สารนิเทศในรูปแบบนี้ในระดับที่สูงกว่าผลการวิจัยครั้งนี้

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาถึงการใช้และความต้องการสารนิเทศของนักวิจัยสาขาไทยศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ในการวิจัยครั้งต่อไปในแนวทางนี้จึงอาจศึกษาเกี่ยวกับ

1. การใช้และความต้องการสารนิเทศของนักวิจัยสาขาไทยศึกษาในส่วนภูมิภาค
2. พฤติกรรมการใช้และการแสวงหาสารนิเทศของนักวิจัยสาขาไทยศึกษา
3. การวิเคราะห์การอ้างถึงในเอกสารวิจัยของนักวิจัยสาขาไทยศึกษา
4. ความร่วมมือกันระหว่างสถาบันสารนิเทศทางไทยศึกษาในการให้บริการ